

TER INZAGE

m.i.v. 21 mei 2007

1271-02

goedereede
startnotitie
verplaatsingsgebied

rbvi

goedereede

verplaatsingsgebied goedereede

startnotitie

opdrachtgever : gemeente Goedereede
nummer : 125.10303.00
datum : 13 juni 2002

opdrachtleider : mw. ir M. van Oosten-Snoek

Inhoud

1. Inleiding	blz. 3
1.1. Doel en inhoud van de startnotitie	3
1.2. Ligging plan- en studiegebied	5
1.3. Positionering voorgenomen activiteit	6
1.4. Het voornemen en de m.e.r.-plicht	8
1.4.1. M.e.r.-plicht	8
1.4.2. Betrokken partijen	8
2. Beleidskader en probleem- en doelstelling	11
2.1. Beleidskader	11
2.2. Probleem- en doelstelling van het voornemen	11
3. Locatiekeuze en alternatieven	13
3.1. Locatiekeuze	13
3.2. Het voornemen in hoofdlijnen	15
3.3. Nulalternatief	17
3.4. Alternatiefontwikkeling	18
4. Huidige situatie, autonome ontwikkeling en mogelijke gevolgen voor het milieu	19
4.1. Ruimtelijke en functionele inrichting	19
4.2. Bodem-, grond- en oppervlaktewater	20
4.3. Ecologie	23
4.4. Landschap en cultuurhistorie	26
4.5. Verkeer	30
4.6. Woon- en leefmilieu	31
5. Activiteiten in het kader van de m.e.r.	33
5.1. De m.e.r.-procedure	33

Bijlage:

1. Beleidskader.

1.1. Doel en inhoud van de startnotitie

Het Verplaatsingsgebied is het gebied dat wordt omgrensd door de Vrijheidsweg, de Langedijk en de Bitumendijk. De gemeente Goedereede en de provincie Zuid-Holland hebben het voornemen om in dit Verplaatsingsgebied verblijfsrecreatie te realiseren. In het streekplan Zuid-Holland Zuid is het gebied reeds opgenomen als concrete beleidsbeslissing en in april 2000 is een concepttoelichting van het bestemmingsplan Verplaatsingsgebied opgesteld. De te vestigen verblijfsrecreatie betreft in hoofdzaak verplaatsing van verblijfsrecreatiebedrijven of delen daarvan uit het zandwallengebied naar het Verplaatsingsgebied. De leidende gedachte is om het zandwallengebied te ontlasten van de recreatieve druk en de samenhang en kwaliteit van natuur en landschap te versterken. Door deze verplaatsing komt een kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie van de verblijfsrecreatie tot stand. Hierbij wordt de vrijkomende ruimte in het zandwallengebied benut om de kwaliteit van natuur, landschap en/of landbouw te verbeteren en om voor bestaande recreatiebedrijven, in het kader van de kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie, meer ruimte ter beschikking te stellen.

Doel startnotitie

Om het milieubelang, naast andere belangen, een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over activiteiten met mogelijk gevolgen voor het milieu, is sinds enkele decennia het instrument van de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de Nederlandse wetgeving ingevoerd. Voor bepaalde in het Besluit m.e.r. aangegeven activiteiten, moet een m.e.r.-procedure worden doorlopen (m.e.r.-plicht) of moet worden bekeken of een m.e.r.-procedure nodig wordt geacht (m.e.r.-beoordelingsplicht). In een milieueffectrapport (MER) wordt informatie gegeven over de te verwachten effecten op het fysieke milieu, natuurlijke elementen en relaties en op landschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De startnotitie is een eerste stap in de m.e.r.-procedure. Doel van deze startnotitie is om in beeld te brengen:

- of de verplaatsing van de verblijfsrecreatie naar het Verplaatsingsgebied binnen het beleid op verschillende overheidsniveaus past;
- welke milieuaspecten relevant zijn om in het MER nader aandacht aan te besteden;
- welke alternatieven en varianten in het MER moeten worden bekeken.

Inhoud startnotitie

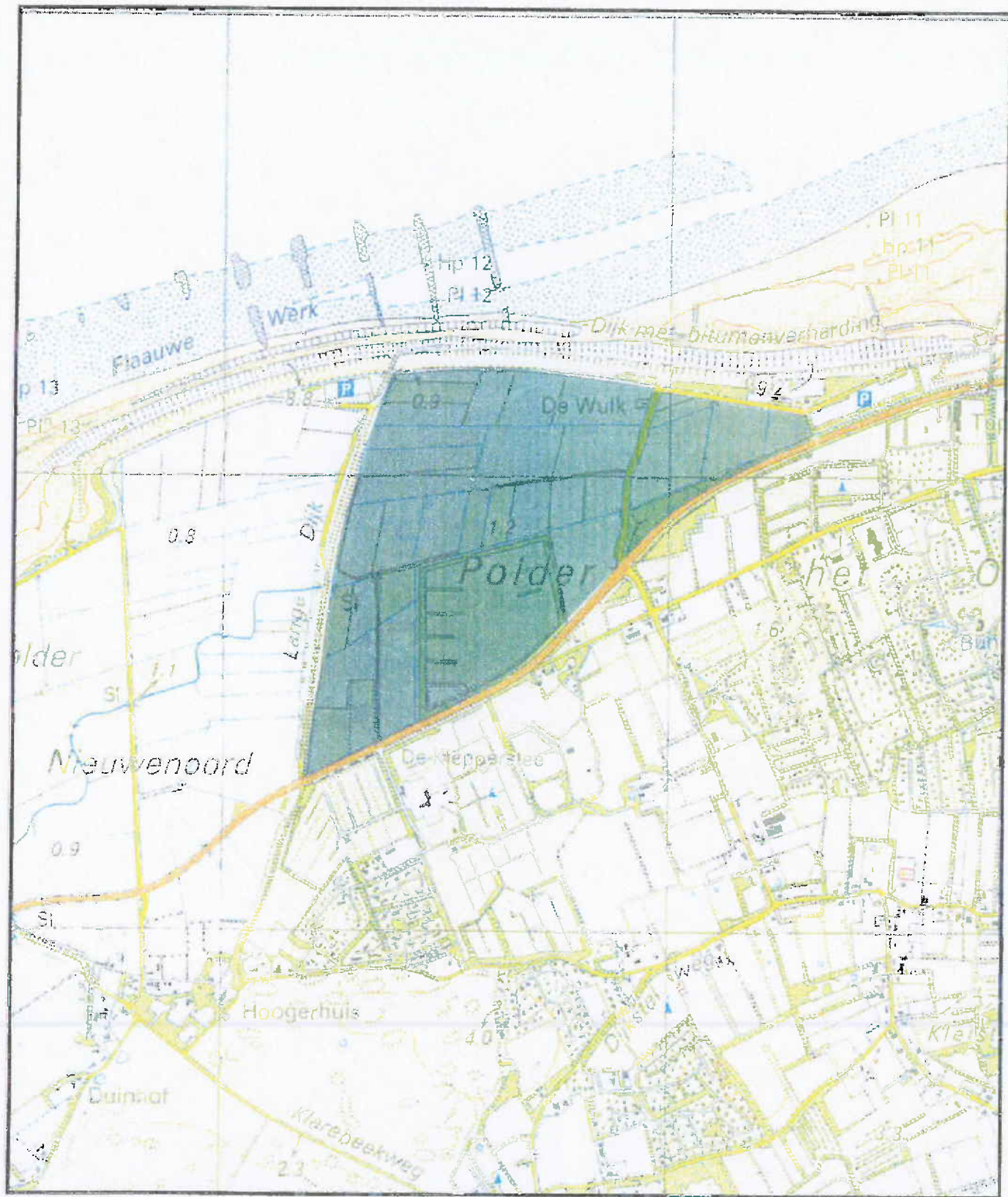
Deze startnotitie besteedt in hoofdlijnen aandacht aan de volgende aspecten:

- het plan- en studiegebied;
- het geldend beleid dat van invloed kan zijn op het plan;
- de doelstelling van het project;
- de voorgenomen activiteit;
- alternatiefontwikkeling;
- de te verwachten milieugevolgen die in een MER moeten worden onderzocht;
- de verdere procedure en tijdsplanning.

Enkele van deze aspecten zullen in deze startnotitie uitgebreider aan bod komen. Reeds in een eerder stadium is in het kader van de gebiedsgerichte aanpak Kop van Goeree veelvuldig onderzoek gedaan naar locatiekeuze, gevolgen voor het milieu en de mogelijke inrichting van het gebied. De concrete beleidsbeslissing in het streekplan Zuid-Holland Zuid (zie paragraaf 2.1.3), de concepttoelichting van het bestemmingsplan Verplaatsingsgebied (vastgesteld door de stuurgroep van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree als verslag van de begeleidingscommissie Verplaatsingsgebied) en het inrichtingenplan Natuur en recreatie in het Verplaatsingsgebied (RBOI, 6 september 2001) hebben ertoe geleid dat:

- de locatie van het toekomstige Verplaatsingsgebied reeds is bepaald;
- ecologische verbindingzones reeds zijn aangelegd;
- er op hoofdlijnen een voorkeursinrichting voor het recreatiegebied is ontwikkeld.

Figuur 1 Ligging plangebied

plangebied

0

500

1000m

figuur 1
ligging plangebied

In deze uitgebreide startnotitie zal daarom aan een aantal onderdelen meer aandacht worden besteed dan in een "gewone" startnotitie het geval is:

- *afbakening van het voornemen en locatiekeuze*: hier zal allereerst zorgvuldig naar worden gekeken, zodat deze relevante onderdelen van de m.e.r. in dit stadium reeds op een gepaste manier aan bod zijn gekomen en voor de rest van het planproces als uitgangspunt kunnen worden gehanteerd;
- *alternatiefontwikkeling*: ook hier zal in deze startnotitie uitgebreid op in worden gegaan om ervoor te zorgen dat er zowel op een pragmatische manier met deze alternatiefontwikkeling wordt omgegaan als dat er aandacht wordt besteed aan de in het kader van de m.e.r. vereiste meest milieuvriendelijk alternatief; dit meest milieuvriendelijk alternatief heeft als doel om relevante milieukeuzes in beeld te brengen;
- *te verwachten milieueffecten*: gelet op het voorgaande wordt ook uitgebreid ingegaan op de te verwachten milieueffecten, zodat deze voor alternatieven die reeds in dit stadium kunnen worden behandeld, in het vervolgtraject niet meer aan bod hoeven te komen.

InrichtingsMER

De locatiekeuze voor het verplaatsingsgebied is onderdeel geweest van het totale proces van de gebiedsgerichte aanpak Kop van Goeree. Daarbij is uitgegaan van een duidelijke zonering voor de Kop van Goeree, waarbij nieuwe ontwikkelingen aansluiten bij bestaande concentratiegebieden. De zonering behelst:

- natuurontwikkeling in Volgerlanden in aansluiting op bestaande natuurgebieden;
- verblijfsrecreatie in aansluiting op de concentratie ten noordwesten van Ouddorp (het Verplaatsingsgebied);
- daartussen een aaneengesloten agrarisch gebied.

In eerste instantie is de omvang van de ruimtebehoefte voor de verblijfsrecreatie bepaald (Masterplan Verblijfsrecreatie), vervolgens is gezocht naar een locatie in de directe omgeving van het zandwallengebied waar geen of minder landschappelijke en ecologische waarden aanwezig zijn. De strandpolders kwamen hiervoor het meest in aanmerking. Deze zijn nabij de Noordzeekust gelegen en waren in het destijds vigerende streekplan niet als ecologische hoofdstructuur aangemerkt. De huidige locatie binnen de strandpolders is gekozen omdat hier een samenhang met het overige recreatiegebied wordt bereikt en bovendien hierin een motief kan worden gevonden om de barrièrewerking van de Vrijheidsweg te verminderen.

Op basis hiervan is de locatie in het streekplan opgenomen als Verplaatsingsgebied voor verblijfsrecreatie. Dit is gebeurd onder de aanduiding concrete beleidsbeslissing. Een streekplan bevat normaliter geen bindende besluiten, behalve wanneer het een concrete beleidsbeslissing betreft. Een concrete beleidsbeslissing is bindend, zowel voor de overheid (waaronder provincie en gemeente) als voor de burger. Door de status van het gebied als concrete beleidsbeslissing, ligt de locatie voor het Verplaatsingsgebied binnen de in het streekplan aangegeven grenzen vast. De voorliggende m.e.r.-procedure en het op basis daarvan op te stellen bestemmingsplan richten zich daarmee uitsluitend op de vraag op welke wijze dit gebied wordt ingericht. Er is hier dan ook sprake van een zogenoemde inrichtingsMER.

1.2. Ligging plan- en studiegebied

Het plangebied is het gebied waarbinnen de verplaatsing van de verblijfsrecreatie plaatsvindt, oftewel het Verplaatsingsgebied zelf (zie afbeelding 1). Dit is het gebied waar uiteindelijk een nieuw bestemmingsplan voor zal worden opgesteld. Het gebied heeft een omvang van ongeveer 49 ha en is driehoekig van vorm. Ten zuiden van het plangebied loopt de Vrijheidsweg, terwijl het plangebied langs de noordzijde wordt begrensd door de Bitumendijk. Het Verplaatsingsgebied ligt daarmee tussen deze weg en de duinen van de Kop van Goeree, waarbij het in het oosten wordt begrensd door het daar aanwezige parkeerterrein voor dagrecreatie. Aan de westzijde wordt het gebied begrensd door de Langedijk.

De huidige bestemming van de gronden in het Verplaatsingsgebied is overwegend agrarisch van aard (agrarische doeleinden met landschapswaarden, bestemmingsplan Landelijk Gebied 1994). In de noordoostelijke oksel van de Vrijheidsweg en de Westerweg is een klein boselement bestemd als Natuurgebied. De gronden van het terrein ten noorden van de Vrijheidsweg

(ter hoogte van recreatiepark De Klepperstee) zijn in het bestemmingsplan Landelijk Gebied na 7^e herziening bestemd voor Agrarische doeleinden.

Het studiegebied is het gebied waar effecten, als gevolg van de voorgenomen activiteit, (kunnen) optreden. Het betreft het plangebied en de omgeving ervan. De omvang van het studiegebied kan echter niet bij voorbaat worden aangegeven. Uit het onderzoek in het kader van het MER en gedeeltelijk al uit het vervolg van deze startnotitie zal blijken hoever de milieugevolgen zich uitstrekken; dit kan per milieuaspect aanzienlijk verschillen. Naar verwachting zal het studiegebied zich voor de meeste milieuaspecten niet ver buiten het onderzoeksgebied uitstrekken.

1.3. Positionering voorgenomen activiteit

Verplaatsingsgebied als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak

Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree

Het zogenoemde Verplaatsingsgebied voor verblijfsrecreatie is, zoals uit paragraaf 1.1 al is gebleken, na een langdurig proces van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree (onder leiding en op initiatief van de provincie; gestart 1996) aangewezen en vastgelegd in het Streekplan Zuid-Holland Zuid (maart 1999). Aanleiding voor de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree was dat dit gebied in het provinciale Milieubeleidsplan aangewezen was als voorkeursgebied voor het beschermen en realiseren van natuurwaarden. De doelstellingen van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree zijn meervoudig (zie Goedereede Verplaatsingsgebied bestemmingsplan, versie 11 april 2000, pag. 3):

- het scheppen van randvoorwaarden voor een milieuvriendelijke en streekeigen landbouw;
- het realiseren van een aaneengesloten natuurkerngebied van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur;
- kwaliteitsverbetering van de verblijfsrecreatie door het scheppen van ruimte met een oppervlakte van circa 35 ha voor de uitbreiding van de recreatieterreinen en het verbeteren van de kwaliteit van de openluchtrecreatie.

Verplaatsingsgebied als concreet project

De concretisering van de doelstellingen vindt plaats in ruim veertig projecten. Een van de projecten is "inrichting zoekgebied recreatie". Het project "inrichting zoekgebied recreatie" is breed ingestoken om tot inrichting van de locatie te komen. In de begeleidingsgroep van dit project hadden vertegenwoordigers zitting van waterschap (waterhuishouding en ontsluiting), zuiveringsschap, landinrichting, recreatie, natuur, provincie en gemeente. Bij de opgave voor de inrichting zijn expliciet betrokken:

- de ontsluiting van het terrein;
- de mogelijke aanpassingen aan de Vrijheidsweg en de structuur voor langzaam verkeer;
- de waterhuishouding (inclusief waterberging en waterkwaliteit);
- de locatie en maatvoering van ecologische verbindingzones met verschillende functies;
- landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten;
- verblijfsrecreatieve kwaliteiten.

Samenhang met ecologische verbindingen

Het project is in relatie tot zijn omgeving als een totaal project benaderd. In het proces is in eerste instantie uitgegaan van de realisering van oost-westgerichte ecologische verbindingen (Bitumendijk en Salamanderroute). Tijdens het proces is een nieuwe ecologische verbinding realistisch en zinvol bevonden: de droge ecologische verbinding tussen de oude en de jonge duinen via de Langedijk. Daarnaast is de combinatie van de oost-westverbindingen mogelijk gebleken.

In het kader van de landinrichting heeft de aanleg van de Salamanderroute, de verbinding langs de Bitumendijk en de verbinding langs de Langedijk plaatsgevonden, vooruitlopend op de verdere inrichting van het Verplaatsingsgebied.

Streekplan

Het Verplaatsingsgebied én de ecologische verbindingen zijn opgenomen in het streekplan. De Streekplanaanduiding ter plaatse van het Verplaatsingsgebied geeft aan de meervoudige doelstelling van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree uitdrukking door het gebied aan te wijzen als Verplaatsingsgebied voor verblijfsrecreatie (met de status van concrete beleidsbeslissing) en tevens voor het realiseren van twee ecologische verbindingen (noord-zuid en oost-west).

Relatie met andere projecten

Voor de inrichting van het Verplaatsingsgebied zijn de volgende projecten van de gebiedsgerichte aanpak van belang:

- *Organisatieplan herstructurering verblijfsrecreatieterreinen ten behoeve van kwaliteitsverbetering op de Kop van Goeree*: hierin zijn de randvoorwaarden en criteria voor de te volgen procedure voor herstructurering c.q. verplaatsing nader ingevuld. In samenhang daarmee is onderzoek gedaan naar de benodigde ruimte voor kwaliteitsverbetering. Uit dit organisatieplan valt af te leiden aan welke voorwaarden een verblijfsrecreatiebedrijf moet voldoen om in aanmerking te komen voor verplaatsing (geheel of gedeeltelijk) naar het Verplaatsingsgebied.
- *Verbetering natuur- en landschap Bitumendijk*: de Bitumendijk vormt een "harde" scheiding in de overgangszone van de duinen naar het achterliggende gebied en heeft een afdekking van asfalt. Ook in oost-westrichting is de ecologische verbinding thans mager ontwikkeld. In het kader van het project Bitumendijk zijn de mogelijkheden onderzocht voor een meer natuurlijke afdekking en inrichting van de dijk, waardoor deze kan fungeren als ecologische verbindingszone.
- *Inrichting Salamanderoute*: hierbij gaat het om het realiseren van een natte ecologische verbinding van zoet naar brak over de hele Kop van Goeree tussen de jonge duinen en Haringvliet.
- *Inrichting Verplaatsingsgebied*: in het project Inrichting Verplaatsingsgebied komen deze projecten bij elkaar. Ze zijn in een afzonderlijk proces geïntegreerd tot een samenhangend plan voor de inrichting van het Verplaatsingsgebied op hoofdlijnen (eindrapportage van de begeleidingsgroep Inrichting Verplaatsingsgebied, concepttoelichting bestemmingsplan Verplaatsingsgebied d.d. 11 april 2000). Deze hoofdlijnen heeft de stuurgroep van de gebiedsgerichte aanpak vastgesteld (d.d. 18 mei 2000), waarna de vertaling op streekplanniveau heeft plaatsgevonden (zie eerdergenoemde streekplanaanduidingen).
In het kader van het project Inrichting Verplaatsingsgebied is ruimte aangegeven voor de versterking van de ecologische verbindingszone langs de Bitumendijk en voor de realisering van de Salamanderoute (beide oost-westgericht). Bovendien is voorgesteld om de ecologische verbinding te versterken tussen de oude en de jonge duinen door middel van een ecologische verbinding langs de Langedijk (noord-zuid). Binnen dit raamwerk van ecologische verbindingen, dat in opdracht van de provincie nader is uitgewerkt (Natuur en recreatie in het Verplaatsingsgebied, inrichtingsplan; d.d. 6 september 2001) en inmiddels is gerealiseerd in het kader van de landinrichting, wordt ruimte geboden voor de verplaatsing van drie verblijfsrecreatiebedrijven en centrale dagrecreatieve voorzieningen. Het gebied dat beschikbaar is voor verblijfsrecreatie (circa 37,8 ha) en dagrecreatie (circa 3,8 ha) heeft een totale oppervlakte van circa 41,6 ha. De toelating van de recreatieve bedrijven in het Verplaatsingsgebied is direct gekoppeld aan de criteria die zijn gesteld in de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree. Inmiddels heeft zich één bedrijf gemeld voor de verplaatsing naar dit gebied. Uit toetsing aan de criteria blijkt dat het bedrijf hier kan worden toegelaten. Er resteert nog ruimte voor twee andere bedrijven en ruimte voor centrale dagrecreatieve voorzieningen ten behoeve van de verblijfsrecreatie op de Kop van Goeree.

1.4. Het voornemen en de m.e.r.-plicht

1.4.1. M.e.r.-plicht

Het m.e.r.-plichtige besluit waarop de aanleg van een toeristische of recreatieve voorziening betrekking heeft betreft het eerste ruimtelijke plan dat in de realisatie van een dergelijke activiteit voorziet. Dit kan een bestemmingsplan zijn, maar ook een concrete beleidsbeslissing in een streekplan.

Het Verplaatsingsgebied is in het Streekplan Zuid-Holland Zuid (vastgesteld in 1999, in heroverweging vastgesteld in 2000) aangemerkt als een concrete beleidsbeslissing. Ten tijde van het opstellen van het streekplan vigeerde het Besluit m.e.r. uit 1994, op basis waarvan voor het Verplaatsingsgebied geen m.e.r.-plicht gold. Toen in 2000 het heroverwegingsbesluit plaatsvond, vigeerde het Besluit m.e.r. 1999¹⁾. Op basis van de overgangsregeling was het Besluit m.e.r. 1994 nog van toepassing.

Momenteel vigeert bij het opstellen van het bestemmingsplan voor het Verplaatsingsgebied het Besluit m.e.r. uit 1999. Uit dit besluit blijkt dat er voor het realiseren van het Verplaatsingsgebied sprake is van een m.e.r.-plicht. In bijlage C van het Besluit m.e.r. 1999 wordt (onder activiteit 10.1) aangegeven dat "de aanleg van een recreatieve of toeristische voorziening" m.e.r.-plichtig is "in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een voorziening die:

- 500.000 bezoekers of meer per jaar aantrekt;
- een oppervlakte beslaat van 50 ha of meer; of
- een oppervlakte beslaat van 20 ha of meer in een gevoelig gebied".

Het criterium op basis waarvan bij het opstellen van het bestemmingsplan Verplaatsingsgebied de m.e.r.-plicht geldt betreft "een oppervlakte van 20 ha of meer in een gevoelig gebied". Onder een gevoelig gebied wordt onder andere verstaan: "een gebied met behoud en herstel van de bestaande landschapskwaliteit, zoals dat gebied is vastgelegd in een geldend bestemmingsplan of bij het ontbreken daarvan in een geldig streekplan" (Besluit m.e.r. 1999, begripsbepaling).

Zoals in paragraaf 1.2 al is aangegeven, geldt voor de gronden in het Verplaatsingsgebied grotendeels de bestemming "Agrarische doeleinden met landschapswaarden" (bestemmingsplan Landelijk Gebied 1994). Op de kruising van de Vrijheidsweg en de Westerweg is een gebied bestemd voor Natuurgebied. Er is op basis van de begripsbepaling in het Besluit m.e.r. 1999 dus sprake van een gevoelig gebied. De vigerende bestemmingsregelingen in combinatie met de grootte van het Verplaatsingsgebied (circa 41,6 ha) maakt dat er voor het Verplaatsingsgebied een m.e.r.-plicht geldt.

1.4.2. Betrokken partijen

In deze paragraaf wordt kort ingegaan op deze actoren. In het afsluitende hoofdstuk wordt nader ingegaan op de m.e.r.-procedure.

De initiatiefnemer

Dit is de persoon of organisatie die het m.e.r.-plichtig project wil ondernemen, in dit geval burgemeester en wethouders van de gemeente Goedereede.

Het bevoegd gezag

Dit is de overheidsinstantie die het besluit neemt over het voorgenomen project en toeziet op een correcte m.e.r.-procedure. Het bevoegd gezag is bij dit project de gemeenteraad van Goedereede.

De Commissie voor de milieueffectrapportage

Deze bestaat uit onafhankelijke deskundigen op het gebied van de uiteenlopende m.e.r.-plichtige activiteiten. De Commissie adviseert via een werkgroep aan het bevoegd gezag over de richtlijnen voor het MER. Als de initiatiefnemer het MER klaar heeft, adviseert de Commissie

¹⁾ Voluit: Besluit milieueffectrapportage 1994 zoals gewijzigd bij Besluit van 7 mei 1999.

m.e.r. over de juistheid, volledigheid en kwaliteit van het MER in het zogenaamde toetsingsadvies.

Insprekers

Dit zijn alle betrokkenen bij het m.e.r.-plichtig voornemen die hun standpunt over de richtlijnen en het MER kenbaar willen maken (bijvoorbeeld omwonenden en milieuorganisaties).

Wettelijke adviseurs

In de m.e.r.-regeling zijn een aantal wettelijke adviseurs aangewezen, namelijk:

- de regionale inspecteur VROM;
- de regionale directeur landbouw, natuur en openluchtrecreatie (ministerie van LNV);
- afhankelijk van het besluit dat genomen moet worden kunnen nog meer adviseurs optreden, zoals naburige gemeenten of andere overheden.

Deze adviseurs adviseren allen aan het bevoegd gezag.

2. Beleidskader en probleem- en doelstelling

11

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag in welke mate de verplaatsing van de recreatie naar het Verplaatsingsgebied strookt met het beleid op verschillende overheidsniveaus en aan welke randvoorwaarden deze verplaatsing eventueel moet voldoen. In deze startnotitie (bijlage 1) wordt reeds uitgebreid ingegaan op relevante besluiten en beleidsvoornemens, waardoor in het nog op te stellen MER in een later stadium slechts kan worden volstaan met een eventuele aanvulling van het meest actuele beleid.

2.1. Beleidskader

In bijlage 1 wordt uitgebreid ingegaan op het beleid op verschillende overheidsniveaus. In dit hoofdstuk wordt volstaan met de conclusies die uit dit beleidskader getrokken kunnen worden.

Vanuit het vigerende beleidskader kan de volgende conclusie worden getrokken:

- het plangebied is in het streekplan onder de status van concrete beleidsbeslissing aangeduid als "Verplaatsingsgebied verblijfsrecreatie"; de status van concrete beleidsbeslissing heeft tot gevolg dat de locatie van de activiteit reeds vaststaat en dat de keuzevrijheid van de gemeente hierin erg beperkt is;
- in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree zijn harde toetsingscriteria opgesteld waaraan recreatieve bedrijven moeten voldoen willen ze voor verplaatsing in aanmerking komen; deze toetsingscriteria waarborgen dat de verplaatsing van de bedrijven altijd winst voor natuur en landschap in het zandwallengebied tot gevolg heeft;
- de meeste beleidsdocumenten op nationaal en provinciaal niveau laten zien dat het Verplaatsingsgebied en zijn omgeving onderwerp zijn van een gebiedsgerichte aanpak;
- het Verplaatsingsgebied is beoogd als verblijfsrecreatiegebied voor de verplaatsing van op de Kop van Goeree gevestigde bedrijven ten behoeve van de gewenste kwaliteitsverbetering van natuur, landschap en het toeristisch-recreatieve product;
- de meeste beleidsdocumenten op nationaal en provinciaal niveau zijn niet relevant voor de structuur, indeling en inrichting van het plangebied (geen consequenties, randvoorwaarden of uitgangspunten);
- bij de inrichting van het Verplaatsingsgebied dient rekening te worden gehouden met natuur- en landschapswaarden, zoals bestaande schurvelingen/zandwallen;
- de cultuurhistorische kwaliteiten vormen een aandachtspunt;
- de waterhuishouding dient te worden aangepast aan de nieuwe functie;
- in het kader van de landinrichting is reeds een ruiterspad langs het fietspad bij de Bitumen-dijk gerealiseerd;
- in het kader van de landinrichting wordt een fietspad langs het westelijk deel van de Vrijheidsweg (tussen Klepperstee en Langedijk) aangelegd;
- de voorgenomen activiteit past niet binnen het vigerende bestemmingsplan; derhalve zal voor het realiseren van de activiteit een nieuw bestemmingsplan moeten worden opgesteld;
- in het vigerende streekplan worden in het Verplaatsingsgebied twee ecologische verbindingzones aangegeven.

2.2. Probleem- en doelstelling van het voornemen

Probleemstelling

De verblijfsrecreatiebedrijven in het zandwallengebied willen de voor hun bedrijfsvoering noodzakelijke kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie realiseren, voornamelijk bedoeld voor het vergroten van de standplaatsen voor de kampeermiddelen van bestaande recreatieterreinen. Deze kwaliteitsverbetering zal gepaard gaan met een toename van het recreatieareaal van naar schatting zo'n 35 ha.

Vanuit natuur en landschappelijke redenen is echter de leidende gedachte om het zandwallengebied zelf te ontlasten van de recreatieve druk. In het zandwallengebied is derhalve geen ruimte meer aanwezig voor het realiseren van deze kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie.

Een locatie voor verblijfsrecreatiebedrijven moet bij voorkeur aansluiten bij het bestaande recreatieterrein in het zandwallengebied en een voldoende grootte hebben. Daarnaast moet de locatie voldoen aan een aantal eisen die van belang zijn voor de bedrijfsvoering, te weten:

- een geschikt grondwaterpeil;
- een geschikte verkaveling;
- goede ontsluitingsmogelijkheden;
- nabijheid van de kust.

Doelstelling

De doelstelling van de voorgenomen activiteit kan als volgt worden geformuleerd: het realiseren van een verblijfsrecreatief terrein met een bruto oppervlakte van circa 40 ha, inclusief de daarbijbehorende (dagrecreatieve) voorzieningen in het Verplaatsingsgebied in de gemeente Goedereede.

Het Verplaatsingsgebied is zeer geschikt als locatie voor de ontwikkeling van een dergelijk verblijfsrecreatief terrein:

- de oppervlakte is voldoende groot;
- de locatie biedt optimale ontwikkelingskansen aan bedrijven met betrekking tot de kavelgrootte (diepte en breedte) en inrichting;
- de recreatiebedrijven kunnen goed worden bereikt;
- de locatie is dichtbij de kust gelegen en sluit aan op bestaand recreatief gebied;
- het grondwaterpeil is geschikt voor de realisatie van verblijfsrecreatie.

Milieudoelstelling

De beleidsmatige planvorming met verschillende partijen gezamenlijk biedt kansen voor een milieuvriendelijke ontwikkeling, inrichting en gebruik van de locatie, zodat een duurzaam recreatiegebied kan worden ontwikkeld.

De milieudoelstellingen zijn:

- het ontlasten van het landschappelijk, cultuurhistorisch en ecologisch waardevolle zandwallengebied: het Verplaatsingsgebied dient een dusdanige invulling te krijgen, dat de verplaatsing van kampeermiddelen van bestaande bedrijven uit het zandwallengebied leiden tot winst voor natuur en landschap in het zandwallengebied;
- het inrichten van het Verplaatsingsgebied op een dusdanige manier dat er ecologische verbindingen worden gerealiseerd en cultuurhistorische en landschappelijke waarden behouden blijven; de ecologische verbindingen langs het Verplaatsingsgebied zijn inmiddels aangelegd;
- het realiseren van een verkeersontsluiting conform de eisen Duurzaam Veilig;
- het realiseren van een aanvaardbaar woon- en leefmilieu ter plaatse van de bestaande woning.

Zoals in hoofdstuk 1 al is aangegeven, doet het MER onderzoek naar de voorgenomen activiteit en de meest milieuvriendelijke inpassing en inrichting (MMA). Het MER richt zich in lijn met de besluitvorming over het bestemmingsplan op de ruimtelijk relevante milieukeuzes voor het plangebied. Onderwerpen die hierbij aan de orde kunnen komen zijn onder andere de situering van functies binnen het gebied, bouwhoogte, mate van bebouwing, groenstructuur en verkeer.

3. Locatiekeuze en alternatieven

13

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de locatiekeuze, het voornemen in hoofdlijnen en de verschillende alternatieven die in het MER nader zullen worden bekeken.

3.1. Locatiekeuze

Het Verplaatsingsgebied is één van de onderwerpen die nader is onderzocht in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree onder leiding van de provincie.

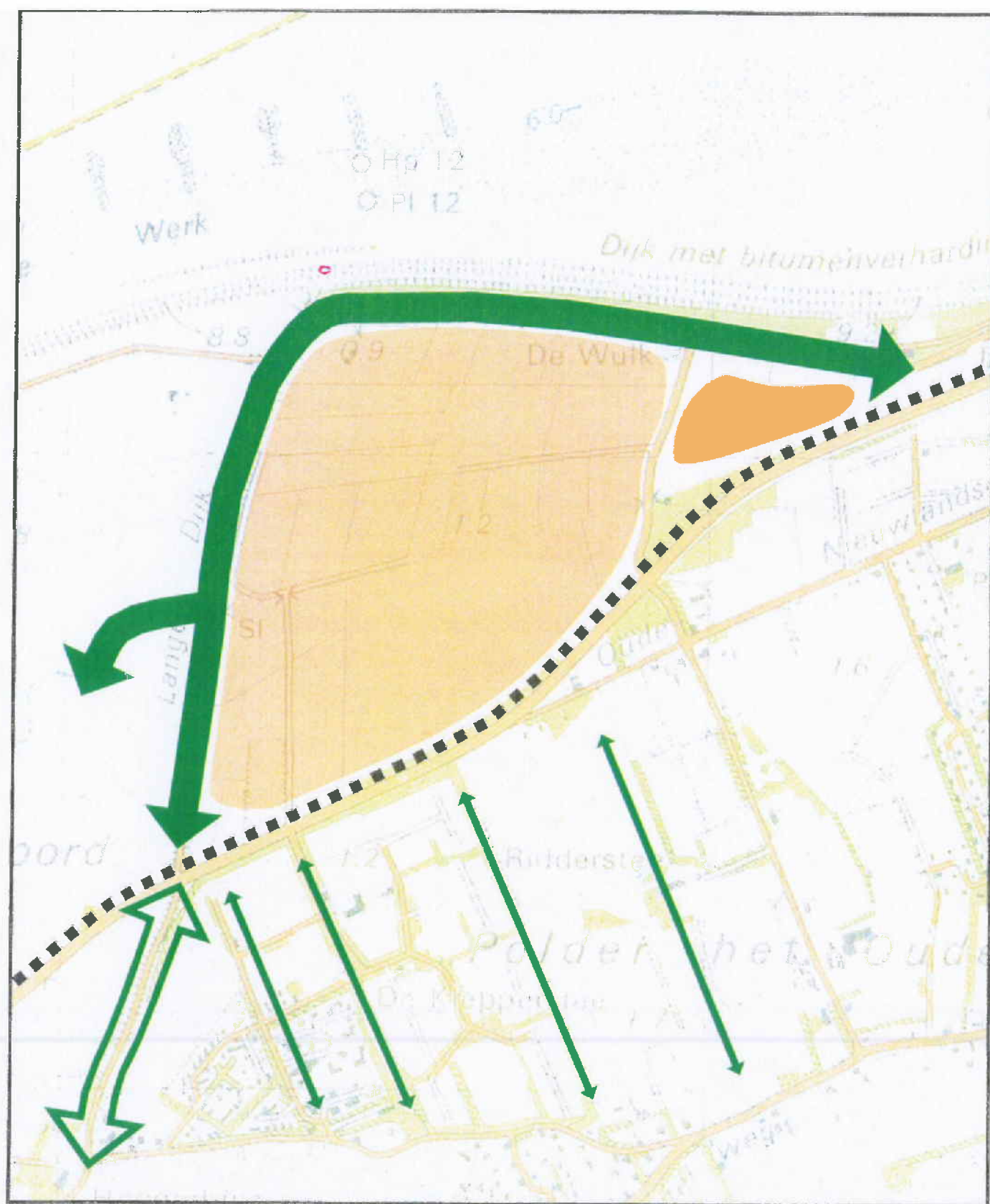
De locatiekeuze voor het Verplaatsingsgebied is onderdeel geweest van het totale proces van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree. Het gebiedsgerichte project De Kop van Goeree is opgestart om het in het provinciale Milieubeleidsplan aangewezen gebied als voorkeursgebied voor het beschermen en versterken van natuurwaarden te realiseren. Eén van de doelstellingen van het gebiedsgerichte project Kop van Goeree is dan ook het realiseren van een aangesloten natuurkerngebied van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. In de planvorming tot nu toe is grote zorgvuldigheid betracht ten aanzien van de ontwikkeling van het Verplaatsingsgebied.

In eerste instantie is de omvang van de ruimtebehoefte voor het Verplaatsingsgebied bepaald (Masterplan Verblifsrecreatie). Het basismodel dat in het Masterplan is gehanteerd, gaat ervan uit dat voor Ouddorp en omgeving de verblifsrecreatie richtinggevend is, terwijl dit voor het Volgerlanden natuur is. Er is gezocht naar een locatie in de directe omgeving van het zandwallengebied waar geen of minder landschappelijke en ecologische waarden aanwezig zijn en die aansluit op het bestaande verblifsrecreatiegebied. De strandpolders kwamen hiervoor het meest in aanmerking. De strandpolders zijn nabij de Noordzeekust gelegen. Bovendien waren ze destijds in het vigerende streekplan niet als ecologische hoofdstructuur aangemerkt. Daarnaast zijn in de strandpolders slechts weinig zandwallen aanwezig. De huidige locatie binnen de strandpolders is gekozen omdat hier een directe samenhang met het overige recreatiegebied kan worden bereikt en bovendien hierin een motief kan worden gevonden om de barrièrewerking van de Vrijheidsweg te verminderen. Tevens heeft het gebied goede ontsluitingsmogelijkheden.

Vanuit het project gebiedsgerichte aanpak is verzocht om de locatie als Verplaatsingsgebied voor verblifsrecreatie in het streekplan op te nemen. Dit is gebeurd onder de aanduiding concrete beleidsbeslissing. In het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree zijn tevens reeds verschillende onderzoeken afgerond of en op welke manier dit recreatiegebied zou moeten worden ingericht.

Uit bovenstaande informatie blijkt, dat het Verplaatsingsgebied als gevolg van een langdurig en zorgvuldig planproces, zowel vanuit de overheid (provincie en gemeente) als vanuit het bedrijfsleven (Masterplan Verblifsrecreatie in opdracht van de VEERO) is aangewezen als locatie voor de vestiging van reeds bestaande verblifsrecreatie in het zandwallengebied. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de status van concrete beleidsbeslissing in het streekplan onder de noemer "Verplaatsingsgebied verblifsrecreatie". Bij de planvorming zijn voor de gehele Kop van Goeree natuur-, recreatie- en landbouwbelangen integraal in de afweging meegenomen. Gelet op de status van het Verplaatsingsgebied als concrete beleidsbeslissing in het streekplan wordt de uiteindelijke locatiekeuze in het verdere verloop van de m.e.r. als uitgangspunt gehanteerd. Het uiteindelijke MER betreft dan ook een inrichtingsMER (zie ook paragraaf 1.1), waarbij naast het voorkeursalternatief zal worden gezocht naar een verdere optimalisering vanuit milieu (meest milieuvriendelijk alternatief).

Figuur 2 Onderscheid bestaande situatie en voorgenomen ontwikkelingen

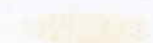

reeds gerealiseerd:

Ecologische verbinding

onderdelen van het voornemen:

Verblijfsrecreatie

Dagrecreatie

Snelheidsvermindering Vrijheidsweg

Ontbrekende schakel ecologische verbinding

Verbetering zandwallen structuur door uitplaatsing kampeermiddelen

figuur 3

onderscheid bestaande
situatie en voorgenomen
ontwikkelingen

In het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree zijn reeds plannen voor het Verplaatsingsgebied en zijn directe omgeving ontwikkeld. Deze zijn in figuur 2 aangegeven. Van groot belang bij de planontwikkeling voor de inrichting van het Verplaatsingsgebied is geweest de afstemming tussen de ecologische en recreatieve inrichting van het gebied. Als gevolg van de verschillende planologische procedures is gelijktijdige realisering echter niet mogelijk. De ecologische verbindingen zijn gerealiseerd in het kader van de landinrichting, de inrichting van het recreatieterrein zal moeten wachten op een positieve bestemming. De vrijkomende grond vanuit de ecologische verbindingen is in de vorm van zandwallen op het toekomstige recreatieterrein opgeslagen.

3.2. Het voornemen in hoofdlijnen

Het voornemen bestaat uit een totale inrichting van het Verplaatsingsgebied, waarvan een deel (de ecologische verbindingen) afgestemd op het totale plan, reeds is uitgevoerd (zie figuur 3). In de beschrijving van het voornemen wordt uitgegaan van het totale samenhangende plan.

Recreatief programma

Het verplaatsingsgebied bestaat uit een gebied omsloten door de Vrijheidsweg, de Langedijk en de Bitumendijk; het gebied wordt doorsneden door de Westerweg. Het gebied ten westen van de Westerweg is beoogd als verblijfsrecreatiegebied voor twee of meer recreatiebedrijven in de vorm van kampeerterrinen, groepsaccommodatie en een hotel. Naar dit gebied kunnen kampeerterrinen en groepsaccommodaties uit het zandwallengebied worden verplaatst. Het gaat daarbij om de verplaatsing van toeristisch gebruikte standplaatsen (alleen in het zomerseizoen kampeermiddelen aanwezig van wisselende recreanten) en de verplaatsing van vaste standplaatsen, waarop de kampeermiddelen het gehele jaar aanwezig zijn. De verplaatsing van kampeermiddelen is alleen mogelijk als voldaan wordt aan de gestelde criteria van de Gebiedsgerichte Aanpak. Dit betekent dat de verplaatsing tot aantoonbare kwaliteitsverbetering van zowel het toeristisch-recreatieve product als verbetering van de kwaliteit van het landschap en de natuurwaarden van het zandwallengebied zal leiden.

De vestiging van een gebiedseigen hotel is mogelijk mits voldaan wordt aan het criterium van productdifferentiatie. Het gebied ten oosten van de Westerweg is beoogd als dagrecreatiegebied ten behoeve van de verblijfsrecreanten op de hele Kop van Goeree en is gericht op kwaliteitsverbetering van het voorzieningsniveau. Op deze locatie wordt gedacht aan voorzieningen als tennisbanen (zo mogelijk overdekt), midgetgolf en een evenemententerrein. Mogelijk zal het noordwestelijke gedeelte van het Verplaatsingsgebied zijn agrarische functie behouden of pas in een later stadium van functie veranderen. Dit is afhankelijk van de belangstelling voor verplaatsing vanuit de ondernemers, de verwerkingskosten en de mate waarin zij aan de eerder gestelde criteria kunnen voldoen.

Ontsluiting

De ontsluiting van het verblijfsrecreatiegebied voor autoverkeer is voorzien vanaf de Vrijheidsweg die in de voorlopige categorisering wegnen van de provincie Zuid-Holland als ontsluitingsweg is opgenomen. In het voornemen wordt uitgegaan van een aansluiting met een rotonde met vrijliggende fietspaden. Op de rotonde wordt tevens de entree aangesloten van het aan de overzijde van de weg gelegen (uitgestrekte) kampeertrein De Klepperstee.

Het voornemen bestaat om het dagrecreatieve terrein te ontsluiten vanaf de Vrijheidsweg ter plaatse van de kruising met de Westerweg. Op deze wijze wordt de ontsluiting van het dagrecreatieve terrein gecombineerd met de ontsluiting van het bestaande parkeertrein voor het strand.

In het voornemen is tevens het voorstel meegenomen om het snelheidsregiem op de Vrijheidsweg te verlagen tot 50 km/h. Hiertoe is, naast de twee rotondes, een snelheidsremmend kruispuntplateau op de kruising met de Langedijk voorgesteld.

Ten behoeve van een goede en veilige bereikbaarheid voor fietsers en voetgangers van het strand en Ouddorp worden langzaamverkeersroutes voorgesteld vanuit het verblijfsrecreatieve deel en langs de Westerweg, die aansluiting zullen hebben op het fietspad langs de Bitumendijk

Figuur 3 Plannen voor natuur & recreatie in het Verplaatsingsgebied en zijn omgeving

figuur 2:
plannen voor natuur & recreatie in
het Verplaatsingsgebied en zijn
directe omgeving

en de Langedijk en het zuidelijke deel van de Westerweg. De rotondes zijn voorzien van vrijliggende fietspaden. Eveneens zal worden voorzien in fietspaden tussen Langedijk en de rotonde bij de toegang tot De Klepperstee en het verblijfsrecreatiegebied.

Landschappelijke inpassing

Voor de landschappelijke inpassing is bepaald dat de beoogde verblijfsaccommodatie door middel van een 15 meter brede beplantingszone wordt ingepast in de omgeving. Ten opzichte van de Langedijk is een landschappelijke zone met een breedte van gemiddeld 27,5 meter opgehouden. Deze zone heeft een wisselende breedte (25 meter-30 meter) die een wisseling in maatvoering in de lengterichting van de zone heeft waarin de maatvoering van de oude verkaveling tot uitdrukking komt. De vormgeving van de inrichting van de zone langs de Langedijk sluit aan op de kenmerken van de strakke polderverkaveling.

De vormgeving van de zone langs de Bitumendijk, die tevens deel uitmaakt van de Salamanderroute met een gemiddelde breedte van 17 meter, sluit aan op de natuurlijke vormen van het duingebied.

Ecologie

De ecologische verbinding langs de Bitumendijk en de Salamanderroute langs de noordzijde van het verplaatsingsgebied zijn gecombineerd in een zone met wisselende breedte (25-50 meter). De zone is opgebouwd uit bosjes, een zoute kwelsloot, hooilanden en twee poelen. Door de zowel droge als natte elementen in de verbindingzone, is de zone geschikt voor soorten van zowel droge als natte duinmilieus. Hetzelfde geldt voor de verbindingzone langs de Langedijk, die de zone langs de Bitumendijk verbindt met de Westduinen. Ook deze zone bevat natte en droge elementen, en bestaat uit een zoetwatergang, (ten dele begraasd) hooiland, poelen en struweel. De breedte varieert ongeveer tussen de 60 en 100 meter. Buiten het verplaatsingsgebied is het de bedoeling dat een deel van het kampeerterrein De Klepperstee wordt verplaatst naar het Verplaatsingsgebied om de ecologische verbinding ook langs het zuidelijke deel van de Langedijk voldoende te kunnen laten functioneren als droge ecologische verbinding tussen de twee duingebieden. Onderdeel van de realisering van deze ecologische verbinding is de faunatunnel onder de Vrijheidsweg door. Voorts zullen in het bos ten zuiden van het dagrecreatiegebied twee poelen worden gerealiseerd. Ook de verplaatsing van andere bestaande kampeerterrainen of delen ervan uit het zandwallengebied heeft tot doel de natuur in het zandwallengebied te verbeteren.

Waterhuishouding

Op grond van de Herinrichting Ouddorp-West en het provinciale inrichtingsplan "natuur en recreatie in het verplaatsingsgebied" zal de waterhuishouding in het plangebied grondig wijzigen (zie paragraaf 4.2 Autonome ontwikkelingen). Als gevolg van het voornemen zal de grondgebruiksfunctie veranderen, hierdoor zullen ook de eisen en wensen ten aanzien van het watersysteem kunnen veranderen (mogelijk afwijkende eisen ten aanzien van drooglegging, peilfluctuaties, kwaliteit etc.). Aan de andere kant zal ook de belasting van het watersysteem wijzigen (mogelijk een andere ont- en afwatering, reductiebelasting met bestrijdingsmiddelen en meststoffen).

In het kader van het voornemen zijn de waterhuishoudkundige aanpassingen echter relatief gering. Het betreft maatregelen voor:

- een duurzame interne waterstructuur (voldoende open water, mogelijkheden voor circulatie, natuurvriendelijke oeverinrichting);
- reduceren en voorkomen van verontreinigingen afkomstig van de recreatieve of resterende agrarische activiteiten;
- afkoppelen en waar nodig zuiveren van hemelwater.

3.3. Nulalternatief

In het zogenaamde nulalternatief wordt beschreven wat er in het studiegebied zal gebeuren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd. Hiervoor wordt eerst de huidige situatie in beeld gebracht, waarna vervolgens de reëel te verwachten autonome ontwikkelingen worden

beschreven. In m.e.r.-termen houdt dit in dat het nulalternatief geen "reëel in beschouwing te nemen" alternatief is. Dit betekent dat, wanneer het nulalternatief wordt uitgevoerd, de voorgenomen activiteit (het verplaatsen van de recreatie naar het Verplaatsingsgebied, met alle positieve gevolgen voor de kwaliteit van het toeristisch-recreatieve product en de kwaliteit van natuur en landschap van het zandwallengebied van dien) niet gerealiseerd zal en kan worden. De beschrijvingen van de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen zullen in het MER de functie van referentiekader vervullen, waartegen de effecten die samenhangen met de alternatieven en varianten voor het Verplaatsingsgebied worden afgezet.

In het volgende hoofdstuk wordt het nulalternatief reeds uitgebreid beschreven. Door de hoeveelheid aan informatie uit eerdere onderzoeken en plannen is het mogelijk om hier in de startnotitie reeds aandacht aan te besteden.

3.4. Alternatiefontwikkeling

In de loop van het eerder doorlopen planproces is reeds een (voorlopig) voorkeursalternatief uitgewerkt voor de inrichting van het verplaatsingsgebied. In dit inrichtingsvoorstel is aan milieuaspecten reeds veelvuldig aandacht besteed (bijvoorbeeld door de plannen voor de aanleg van twee ecologische verbindingzones). Dit inrichtingsvoorstel zal in het MER als "basisalternatief" worden meegenomen en beoordeeld. In het MER zal worden gezocht naar verdere optimalisering van dit alternatief voor het milieu (als meest milieuvriendelijke alternatief). Op deze manier wordt in het MER op een pragmatische manier vormgegeven aan de ontwikkeling van alternatieven. Hierbij wordt enerzijds recht gedaan aan de uitgebreide en zorgvuldige planvorming en genomen besluiten en anderzijds worden hiermee de relevante milieukeuzes in beeld gebracht. Het meest milieuvriendelijk alternatief, dat op grond van de Wet milieubeheer altijd in een MER moet worden beschreven, is het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel zoveel mogelijk worden beperkt met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu. In het meest milieuvriendelijke alternatief wordt onderzocht hoe het plangebied vanuit milieuoogpunt zo optimaal mogelijk kan worden ingericht en daarmee ook een optimale milieuwinst kan worden bereikt. Het meest milieuvriendelijk alternatief is een samenhangend pakket van maatregelen waarmee voor het milieu een optimaal resultaat kan worden bereikt. Als randvoorwaarde geldt dat het om een reëel uitvoerbaar alternatief moet gaan dat voldoet aan de geformuleerde doelstelling.

4. Huidige situatie, autonome ontwikkeling en mogelijke gevolgen voor het milieu 19

In dit hoofdstuk zal per milieuaspect worden ingegaan op de huidige situatie (HS) van het Verplaatsingsgebied en de directe omgeving. Vervolgens komen de autonome ontwikkelingen (AO) aan de orde: ontwikkelingen die zich (naar alle waarschijnlijkheid) zullen voordoen wanneer het voornemen niet zal worden uitgevoerd. De HSAO zal in het kader van de m.e.r.-procedure in deze startnotitie reeds uitgebreid worden behandeld.

Naast de HSAO staan in dit hoofdstuk de ontwikkelingen centraal die (naar alle waarschijnlijkheid) zullen plaatsvinden wanneer het voornemen wordt uitgevoerd. Dit wordt gesplitst in te verwachte gevolgen, aspecten die in het kader van het MER nog nader moeten worden onderzocht en bouwstenen voor het meest milieuvriendelijke alternatief die uit dit alles voortvloeien. Deze concrete bouwstenen zijn onder andere naar voren gekomen uit de reeds ver gevorderde planvorming omtrent de inrichting van het Verplaatsingsgebied, de randvoorwaarden die aan de verplaatsing van de recreatiebedrijven in relevante beleidsplannen zijn gesteld en gevoerd overleg met de gemeente en belanghebbenden. De bouwstenen zullen in het MER op haalbaarheid worden onderzocht en bij een positieve beoordeling worden meegenomen bij de uitwerking van de alternatieven.

In het MER zullen de volgende milieuaspecten aan de orde komen:

- ruimtelijke en functionele inrichting;
- bodem, grond- en oppervlaktewater;
- ecologie;
- landschap en cultuurhistorie;
- verkeer;
- woon- en leefmilieu.

4.1. Ruimtelijke en functionele inrichting

Huidige situatie

Het plangebied kent op basis van het bestemmingsplan Landelijk Gebied (1994) een grotendeels agrarische (sub)bestemming met landschappelijke waarde (A1). Voor deze subbestemming geldt behoud, herstel en versterking van aan de betreffende gronden eigen zijnde landschappelijke waarden. Het gebied wordt voornamelijk gebruikt voor tuinbouw (bloemzaadteelt). In de noordoostelijke oksel van de Vrijheidsweg en de Westerweg is een klein bosclement bestemd als Natuurgebied. Dit bosclement wordt momenteel slecht onderhouden. De gronden van het terrein ten noorden van de Vrijheidsweg (ter hoogte van camping De Klepperstee) zijn in het bestemmingsplan Landelijk Gebied na 7^e herziening bestemd voor Agrarische doeleinden. Langs de Bitumendijk en de Langedijk zijn in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak Kop van Goeree en de plannen om het Verplaatsingsgebied te gebruiken voor de vestiging van verblijfs- en dagrecreatie, als compensatie reeds ecologische verbindingzones aangelegd. In het plangebied is op één perceel een woning (de Wulk) aanwezig. Er zijn geen planologisch relevante leidingen in het gebied aanwezig.

Omgeving van het plangebied

Ten zuiden van de Vrijheidsweg ligt het recreatiebedrijf De Klepperstee, terwijl ten westen van de Langedijk tuinbouwgronden zijn gesitueerd. In het oosten wordt het plangebied begrensd door een dagparkeerterrein bij een duinovergang naar het strand, terwijl ten noorden van het plangebied de Bitumendijk ligt, waarachter het strand ligt.

Autonome ontwikkeling

Bij een ongestuurde ontwikkeling van het plangebied is het meest voor de hand liggende scenario dat het huidige agrarisch gebruik van de gronden wordt voortgezet en het boselement en de woning blijven voortbestaan. Met de Landinrichtingscommissie is ook afgesproken dat, indien het Verplaatsingsgebied niet wordt ingevuld met recreatiebedrijven, dit gebied zijn landbouwkundige functie behoudt.

Te verwachten gevolgen

De ruimtelijk-functionele inrichting van het Verplaatsingsgebied zal drastisch veranderen wanneer het voornemen wordt uitgevoerd. De momenteel overwegend agrarische functie van het gebied (bloemzaadteelt) zal voor een groot deel of in zijn geheel verdwijnen en plaatsmaken voor de dag- en verblijfsrecreatieve functie. Bij de uitvoering van het voornemen zal de woning in stand worden gehouden.

Concrete bouwstenen voor het MMA

- Fasering.
- Milieuzorg op de recreatieterreinen.

4.2. Bodem-, grond- en oppervlaktewater

Huidige situatie

Ontstaans- en ontginningsgeschiedenis

Goeree-Overflakkee is ontstaan uit een uitgestrekte archipel van kleine eilanden, gescheiden door krekens en getijdengoeien. Door bedijking van de voortdurend opslibbende gorzen groeiden de afzonderlijke eilanden naar elkaar toe. Tot de Middeleeuwen vormde de Kop van Goeree een afzonderlijk eiland. In de 18^e eeuw waren er uiteindelijk twee eilanden: Goeree en Overflakkee. In 1751 gaven de Staten van Holland opdracht om deze beide eilanden met elkaar te verbinden door de aanleg van de Statendam. Langs deze dam ontstonden vervolgens aanwassen die werden bedijkt, zodat uiteindelijk de huidige situatie ontstond.

Het plangebied maakte eens deel uit van een uitgestrekte jonge polder. Als gevolg van onvoldoende bescherming tegen de zee is het noordelijk deel van deze polder verloren gegaan. De Bitumendijk vormt ter hoogte van het plangebied een kunstwerk in de verder natuurlijke duinenrij die de hoofdwaterkering van de Kop van Goeree vormt.

Bodem

De bodem in het overgrote deel van het Verplaatsingsgebied kan worden getypeerd als kalkrijke zeekleigrond. Langs de randen van het plangebied is sprake van kalkhoudende zandgronden.

De gronden zijn voornamelijk in gebruik als akkerland. De maaiveldhoogte van de gronden ligt tussen de 0.80 en de 1.20 meter +NAP.

In het plangebied zijn geen locaties met bodemverontreiniging bekend. De gronden zijn altijd in gebruik geweest bij de landbouw. De precieze bodemkwaliteit is niet bekend, maar op basis van het vroegere grondgebruik wordt geen bodemverontreiniging van ernstige aard verwacht.

In het Verplaatsingsgebied zijn geen bijzondere aardkundige waarden bekend.

Grondwatersysteem

Het plangebied ligt grotendeels in een infiltratiegebied. In de watergang langs de Bitumendijk en mogelijk ook in een aantal andere waterlopen treedt brakke kwel op. Dat wil zeggen dat deze waterlopen met grondwater worden gevoed.

Als gevolg van deze infiltratie en het gevoerde peilbeheer is de grondwaterstand relatief laag (grondwatertrap V en VI); 's zomers dieper dan 1.20 meter, 's winters 20-80 cm onder maaiveld.

Oppervlaktewatersysteem/waterbeheersing

Het waterkwantiteitsbeheer in het plangebied is in handen van het Waterschap Goeree-Overflakkee. Het waterkwaliteitsbeheer wordt gevoerd door het Zuiveringsschap Hollandsche Eilanden en Waarden. Het door hen gevoerde beheer is afgestemd op de aan het gebied toege-

kende functies (Beleidsplan Milieu en Water en Waterbeheersplan). Voor het plangebied is dat agrarisch grondgebruik, gericht op akkerbouw.

De waterstructuur in het plangebied wordt gevormd door de Oude Nieuwlandse Wetering en de waterloop langs de Langedijk (beide deel uitmakend van het hoofdwatersysteem), een kwelsloot onder aan de Bitumendijk en een stelsel van ont- en afwateringssloten.

Het waterpeil wordt in het grootste deel van het zoekgebied thans gehandhaafd op 0.10 meter +NAP (zomer) en 0.50 meter -NAP (winter). De hiermee samenhangende drooglegging varieert tussen de 0.90 en 1.30 meter.

Door de aanwezige hoogteverschillen heeft het plangebied een natuurlijke afwatering in zuid-westelijke richting. De afwatering verloopt in huidige situatie via Oude Nieuwlandse Wetering (= hoofdwatgang) onder de Langedijk door (enige doorgang oostwest) in westelijke en daarna zuidelijke richting. Het overtollige water wordt via een gemaal buiten het plangebied uitgeslagen op de Grevelingen. Het grond- en oppervlaktewater in het plangebied is over het algemeen brak. Bij de Langedijk wordt dit water nu gemengd: zoet water uit de Oude Nieuwlandse Wetering met zout water uit de kwelsloot van de Bitumendijk en de Polder Nieuwenoord. Inlaat van water is niet mogelijk.

Het water bij de Langedijk en ten westen hiervan (polder Nieuwenoord) alsmede in de kwelsloot langs de duinen is zout/brak als gevolg van zoute kwel. Deels heeft dit te maken met oude kreken rond de vroegere grenzen van het eiland waarvan de Westduinen onderdeel uitmaakten. De afwatering van het oude duingebied vindt deels in noordelijke richting plaats naar de Vrijheidsweg.

Gedurende een lange periode heeft ter plaatse van de Kleistee grondwaterwinning plaatsgevonden. Onlangs is deze grondwaterwinning beëindigd. Om deze reden is ook het milieubeschermingsgebied voor grondwater aangepast. Het plangebied ligt nu geheel buiten het milieubeschermingsgebied voor grondwater.

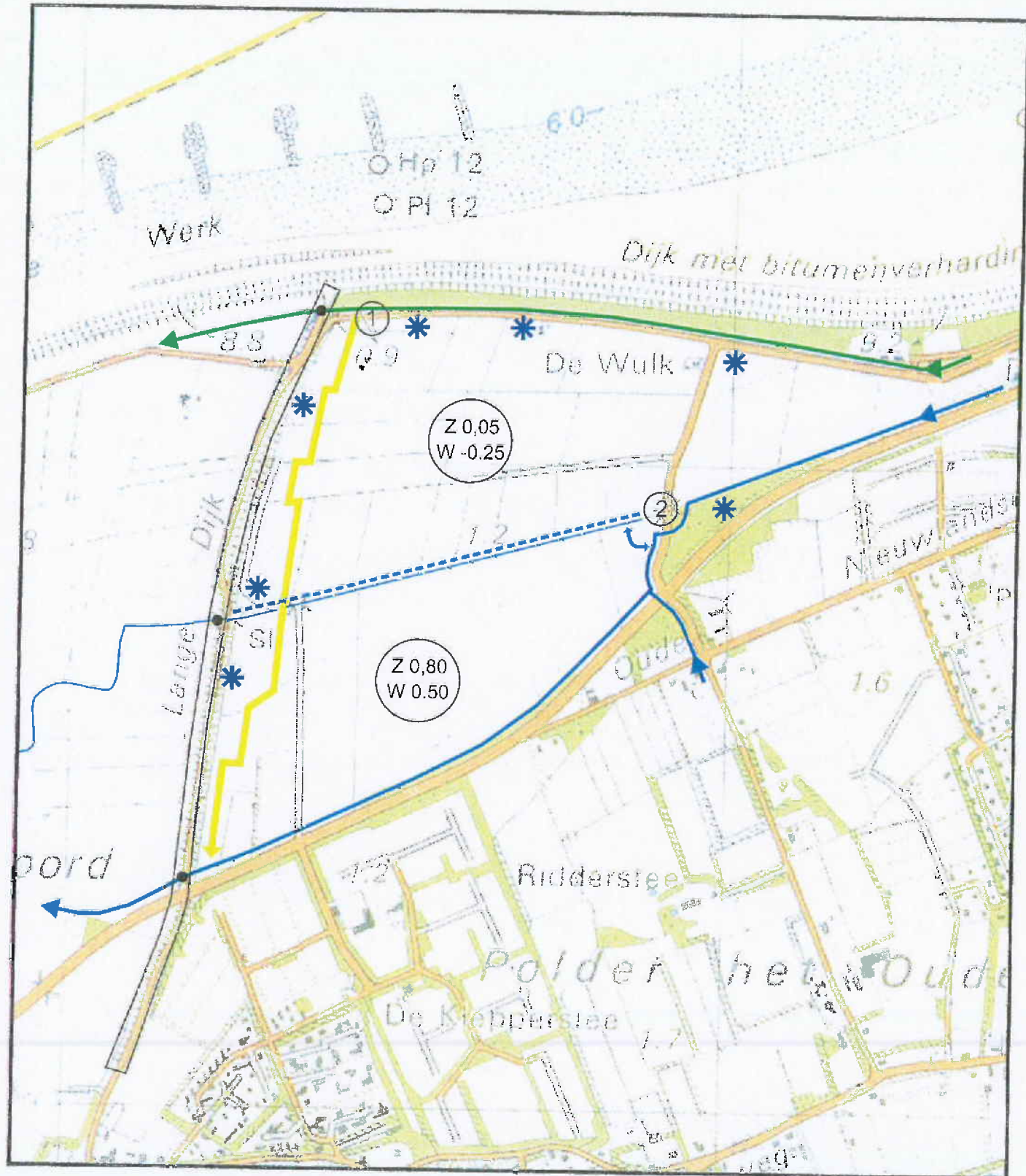
In de huidige situatie vormt de watervoorziening voor de landbouw een knelpunt. Vooral in de vroege zomer is er een grote behoefte aan beregeningswater. Hiervoor is echter onvoldoende water van goede kwaliteit beschikbaar. Ook voor de natuur in het gebied zijn de grondwaterstanden te laag. Door de helling in het terrein en door de sterke inzijging van water naar de ondergrond is het moeilijk om water in het plangebied te conserveren.

Autonome ontwikkeling

Op grond van met name de Herinrichting Ouddorp-West en het provinciaal inrichtingsplan "natuur en recreatie in het Verplaatsingsgebied", maar ook door andere plannen, zal de waterhuishouding in het plangebied (onafhankelijk van de voorgenomen activiteit) grondig wijzigen. Onderstaand een opsomming van de waterhuishoudkundige autonome ontwikkelingen inclusief de verwachte effecten daarvan.

- De kwelsloot onderlangs de Bitumendijk zal via een duiker door de Langedijk in westelijke richting worden doorgetrokken. De open verbinding tussen kwelsloot en de waterloop langs de Langedijk zal worden verbroken. Hierdoor treedt geen menging meer op tussen het zoute water uit de kwelslot en het zoetere water in de polder.
- De waterloop langs de noordzijde van de Vrijheidsweg wordt opgewaardeerd tot hoofdwatgang. Hiermee verliest de Oude Nieuwlandse Wetering haar functie als hoofdwatgang. Dit biedt de mogelijkheid om binnen het plangebied een eigen waterhuishouding te realiseren. In het kader van de herinrichting zijn reeds nieuwe peilbesluiten en nieuwe peilvakken vastgesteld. De Oude Nieuwlandse Wetering splitst het plangebied hierbij op in twee peilgebieden. Het noordelijke deel krijgt een lager peil dan het zuidelijke deel (zie figuur 4). De Oude Nieuwlandse Wetering krijgt een peil gelijk aan het peil van de hoofdwatgang.

Figuur 4 Waterhuishouding na uitvoering autonome ontwikkelingen

- Natte ecologische verbindingszone
- Hoofdwatgang
- (zoute) kwelsloot
- peilgrens
- voormalige hoofdwatgang
- Secundaire waterkering met afsluitbare duikers
- zomerpeil/ winterpeil in m. t.o.v. NAP
- geïsoleerde waterpoelen

figuur 4
waterhuishouding na uitvoering
autonome ontwikkelingen

- uitwisseling hoofdwatgang
- ① (Zoute) kweisloot gescheiden van natte verbindingszone
- ② Oude Nieuwelandse Wetering verlies functie hoofdwatloop wordt peilscheiding: Wegsloot Vrijheidsweg wordt hoofdwatgang

- In de ecologische verbindingzones langs de Bitumendijk zullen een aantal geïsoleerde poelen worden gerealiseerd. Doordat de poelen niet dieper dan 0.50 cm -NAP worden aangelegd (bodemdiepte kwelsloot circa 1 meter -NAP) is de verwachting dat de poelen niet onder invloed komen te staan van zoute kwel. Door de geïsoleerde ligging van poelen spelen zij onder normale omstandigheden geen rol in de waterhuishouding. In geval van extreme neerslag hebben zij echter wel een waterbergende functie.
- De waterloop langs de Langedijk wordt in het kader van daar aanwezige natte ecologische verbindingzones naar het zuiden doorgetrokken en verbreed (circa 7 meter breed). Hiermee wordt het aandeel open water in het gebied verhoogd. Daarnaast worden de oevers natuurvriendelijk ingericht, waardoor het zelfreinigend vermogen van het systeem en daarmee de waterkwaliteit zal verbeteren. Voorts zullen in de verbindingzone een aantal geïsoleerde poelen worden aangelegd. Deze hebben een belangrijke ecologische functie, maar spelen geen belangrijke rol in de waterhuishouding.
- Het milieubeleid (onder andere WVO, Wmb) zal in de toekomst verder worden aangescherpt. Uit- en afspoeling van meststoffen (nitraten en fosfaten) en bestrijdingsmiddelen vanuit het agrarisch gebied worden daarmee verder gereduceerd, hetgeen een positief effect heeft op de waterkwaliteit.

Te verwachten gevolgen

- Met de (gedeeltelijke) beëindiging van de agrarische activiteiten zal in de toekomst de belasting van het watersysteem met meststoffen en bestrijdingsmiddelen sterk afnemen.

Te onderzoeken aspecten

- Wijze en mate van riolering.
- Wijze van bouwrijp maken/ontwateren.
- Mogelijkheden om in de winter peilverhogingen toe te staan in die gebieden die in de betreffende periode geen verblijfsrecreatieve functie vervullen.

Concrete bouwstenen voor het MMA

- Realiseren van een duurzame interne waterstructuur (geen doodlopende watergangen, mogelijkheden voor circulatie).
- Realiseren van voldoende open water en het toestaan van peilfluctuaties (periodieke peilverhoging in gebieden die in de winter geen verblijfsrecreatieve functie hebben) waarmee voldoende waterberging wordt gecreëerd.
- Alle schone verharde oppervlakten afkoppelen van de riolering.
- Toepassen van wadi's voor afgekoppeld hemelwater.
- Natuurvriendelijke en kindervriendelijke oeverinrichting van alle watergangen.
- Waar mogelijk en noodzakelijk toepassen van helofytenfilters.
- Maatregelen ter voorkoming van zwerfvuil en uitspoeling van verontreinigingen (waaronder meststoffen, bestrijdingsmiddelen van resterende landbouwpercelen).
- Bij voortgaande bemesting streven naar evenwichtsbemesting.
- Hergebruik oppervlaktewater/hemelwater voor toiletdoorspoeling.
- Streven naar biologisch gezond oppervlaktewater (voldoen aan de MTR-normen uit de Vierde Nota Waterhuishouding).
- Riolering van alle standplaatsen.

4.3. Ecologie

Huidige situatie

De huidige situatie wordt omschreven aan de hand van de regionale ecologische betekenis van het plangebied en de in en op het plangebied aanwezige flora en fauna, zoals weidevogels, doortrekkers en overwinteraars, zoogdieren, amfibieën en bijzondere plantensoorten en vegetaties.

Regionale ecologische betekenis

Het plangebied is gesitueerd op korte afstand van de Voordelta. De Voordelta is aangewezen als speciale beschermingszone in de Vogelrichtlijn en kwalificeert zich vanwege het voorkomen van de lepelaar, toppereend, zilverplevier, tureluur, roodkeelduiker en kuifduiker. De aanwezig-

heid van een gevarieerd en dynamisch milieu met kustwateren, intergetijdengebied en stranden, vormt een relatieve beschutte overgangszone tussen de zee en de (voormalige) estuaria, dat als geheel het leefgebied vormt van bovenstaande vogelsoorten.

Het plangebied wordt verder omgeven door agrarische gronden aan de westzijde en grootschalige verblijfsrecreatieve terreinen aan de zuid- en oostzijde. De verblijfsrecreatieterreinen zijn gesitueerd in het zandwallenlandschap, dat wordt gekenmerkt door een fijnmazige structuur van houtwallen en betekenis heeft als broedgebied voor struweelvogels. In het gebied zijn enkele poelen gesitueerd, welke een beperkte ecologische betekenis hebben als gevolg van de beschutte ligging en steile oevers.

Op korte afstand is aan de zuidzijde het duingebied Westduinen gesitueerd.

In het plangebied zijn twee provinciale ecologische verbindingzones gelegen, welke een belangrijke functie vervullen in de regionale ecologische samenhang van de Kop van Goeree. Het betreft de volgende zones:

- droge zone langs de Bitumendijk;
- Langedijk.

Langs de Bitumendijk is zeer recent een ecologische verbindingzone gerealiseerd als schakel tussen de duingebieden aan weerszijden van de dijk. Langs de dijk is een zandpakket aangebracht, aansluitend op een dijksloot. Deze zone is geschikt voor soorten van zowel droge als natte duinmilieus. De drogere delen zijn vooral geschikt voor soorten als ree, rugstreeppad, zandhagedis, kleine parelmoervlinder en rietsprinkhaan, terwijl langs de dijksloot soorten als noordse woelmuis, waterspitsmuis, kleine watersalamander, gehakelde aurelia en zwartsprietdikkopje voorkomen. Naast de dijksloot worden enkele poelen aangelegd, die in de eerste jaren na aanleg betekenis kunnen hebben als voortplantingswater voor rugstreeppadden. Na ontwikkeling van een kruidenrijke oevervegetatie zal de rugstreeppad worden vervangen door soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Ook kunnen diverse soorten libellen en waterjuffers deze poelen benutten als voortplantingswater en foerageergebied. In hoeverre de hierboven beschreven soorten reeds daadwerkelijk in de zone voorkomen is momenteel niet bekend, maar de verwachting is dat deze soorten in de toekomst gebruik gaan maken van deze zone.

Langs de Langedijk is een verbindingzone tussen de Westduinen en de duinen langs de Noordzee gesitueerd. Deze zone is ter hoogte van het plangebied reeds gerealiseerd en bestaat eveneens uit een gecombineerde natte en droge ecologische verbindingzone. Een groot aantal diersoorten kan van deze verbindingzone gebruikmaken. Deze soorten komen overeen met de soorten genoemd voor de verbindingzone langs de Bitumendijk.

Vogels

Het plangebied heeft een geringe betekenis als broedgebied voor weidevogels. Het grondgebruik betreft hoofdzakelijk bloemzaadteelt, waar naar verwachting enkele in Nederland algemene soorten als Kievit en scholekster in lage dichtheden tot broeden komen. Gras ontbreekt geheel. Naar verwachting heeft het gebied een geringe betekenis als verblijfsgebied voor overwinteraars en doortrekkers als ganzen en steltlopers. In de winter worden op graslanden ten westen van het plangebied kleine aantallen rotganzen aangetroffen, terwijl de akkergronden het domein vormen voor geringe aantallen steltlopers als wulp, Kievit en scholekster.

In het plangebied is een terrein aanwezig dat momenteel landschappelijk is ingericht als kampeergrond. Het terrein is omgeven door struweel, dat mogelijk betekenis heeft als broedgebied voor kleine zangvogels als zwartkop, grasmus, roodborst, spotvogel, winterkoning en merel.

In de hoek Vrijheidsweg-Westerweg is een boselement aanwezig van inheemse loofbomen. Door slecht onderhoud en als gevolg daarvan de slechte kwaliteit van het bos herbergt dit bosje echter weinig broedvogels. De bos- en struweelstrook aan de noordoostzijde van het gebied heeft betekenis als schakel in de ecologische relatie tussen de Middelduinen en de Westduinen.

Zoogdieren

De hoofdzakelijk agrarische functie van het plangebied heeft geleid tot een relatief arme zoogdiersamenstelling. Enkel soorten die in Nederland algemeen voorkomen worden naar verwachting in het plangebied aangetroffen, zoals konijn, haas en bruine rat. Het struweel rondom het kampeerterrein bevat mogelijk soorten als huismuis, bosmuis, egel, bunzing en wezel. De ten

zuiden van het plangebied voorkomende noordse woelmuis zal niet in het plangebied worden aangetroffen als gevolg van het ontbreken van geschikt habitat (Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1992).

Het aantal rondom het plangebied waargenomen vleermuissoorten is zeer laag. Slechts drie soorten vleermuissoorten zijn hier aangetroffen: laatvlieger, ruige dwergvleermuis en gewone dwergvleermuis. Alleen van deze laatste soort zijn kraamkolonies in de omgeving van het plangebied bekend. Deze soort huist nagenoeg altijd in bebouwing, zodat kraamkolonies in het plangebied zullen ontbreken. Naar verwachting zullen de drie soorten vooral gebruikmaken van de groene omzoming van het kampeerterrein als foerageergebied. Boven het open agrarische gebied zullen deze soorten ontbreken (Atlas van de Nederlandse Vleermuizen, 1997).

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied is een aantal poelen gesitueerd met betekenis voor amfibieën (Evaluatieonderzoek natuurwaarden poelen en welen op Goeree, 1999). Binnen een straal van 1 km bevinden zich poelen met rugstreeppad, kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker. Gegevens over de verspreiding van amfibieën in het plangebied zijn niet voorhanden, maar het is niet ondenkbaar dat deze soorten hier aanwezig zijn.

De sloten en oevers vormen mogelijk de habitat van de rugstreeppad. Deze soort is vrij kritisch omtrent de keuze van de voortplantingswateren (niet te diep, geen of weinig oevervegetatie, aan de zon blootgesteld), omstandigheden die regelmatig in intensief agrarisch gebied worden aangetroffen. Daarnaast graaft de rugstreeppad zich in de winter in op zandige plaatsen, die in en rondom het plangebied ook ruimschoots voorhanden zijn.

Voortplantingswater voor de overige soorten amfibieën is (in theorie) voorhanden, evenals winterverblijven. Met betrekking tot het voortplantingswater zal veel afhangen van het profiel van de sloten en de aanwezigheid van roofvissen. Geschikte winterverblijven betreffen struwelen, ondiepe holtten en andere beschutte plaatsen, zoals aanwezig op het met beplanting omzoomde terrein. Alle amfibieën hebben een beschermde status in de Natuurbeschermingswet (per 1 april door de Flora- en Faunawet). De rugstreeppad staat eveneens vermeld als strikt te beschermen soort in de Habitatrichtlijn, Bijlage IV.

Flora

Het plangebied kent, voorzover bekend, weinig tot geen bijzondere floristische waarden. Het agrarisch grondgebruik is relatief intensief en de watergangen langs en door het gebied zijn vanwege de steile oevers en het voedselrijke karakter evenmin waardevol. Het slecht onderhouden boselement aan de noordoostzijde van het plangebied bestaat uit inheemse loofbomen, er komen echter geen bijzondere plantensoorten voor.

De Langedijk is van betekenis voor vegetaties van droge, matig voedselrijke milieus.

Autonome ontwikkeling

De ecologische verbindingzones kunnen mogelijk leiden tot vestiging van bepaalde planten- en diersoorten die momenteel in het gebied afwezig zijn. Hierbij wordt vooral gedacht aan watergebonden soorten, die zich vanuit de verbindingzones naar de watergangen in het plangebied kunnen begeven, zoals de rugstreeppad, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander. De kans lijkt echter klein dat deze soorten zich hier vestigen, omdat de oevers stijl zijn en weinig beplanting hebben. Daarnaast blijft het landbouwkundig gebruik van de aansluitende gronden naar verwachting gehandhaafd, waardoor het landbiotoop voor de meeste soorten amfibieën ontbreekt.

In hoeverre de verbindingzones bijdragen aan een versterking van de natuurwaarden in het plangebied is derhalve niet duidelijk.

Als gevolg van de Herinrichting Ouddorp-West zal een aantal ecologisch interessante ontwikkelingen plaats gaan vinden, dat met name watergerelateerd is. Voor een beschrijving van deze ontwikkelingen wordt verwezen naar paragraaf 4.2.

Te verwachten gevolgen

Uitvoering van het beoogde voornemen zullen de volgende gebeurtenissen tot gevolg hebben.

- De landbouw verdwijnt uit het plangebied en wordt vervangen door een meer gevarieerd landschap, waarbij de belasting met meststoffen en bestrijdingsmiddelen sterk afneemt, zodat het leefgebied voor planten en dieren kwalitatief wordt verbeterd.
- De natuurwaarden in het plangebied zullen veranderen als gevolg van het aanbrengen van een samenhangend groen netwerk (struweel, grasland), aansluitend op de ecologische verbindingzones. In de winterperiode zal het terrein niet worden gebruikt, waardoor een oase van rust ontstaat met betekenis voor overwinterende vogelsoorten en amfibieën. De soorten die specifiek aan grootschalige openheid en/of het agrarisch gebruik zijn gerelateerd zullen uit het plangebied verdwijnen.

Te onderzoeken aspecten

- Gevolgen voor te beschermen soorten onder Flora- en Faunawet.

Bouwstenen MMA

- Brede groenzone tussen ecologische verbindingzones en kampeerterreinen.
- Het zoveel mogelijk instandhouden van leefgebieden van te beschermen soorten onder de Flora- en Faunawet.
- Natuurvriendelijke inrichting oevers en natuurlijk peilbeheer.
- Helofytenfilter aansluitend op de brede groenzone tussen ecozone Langedijk en het kampeerterrein, daar waar het interne watersysteem en de ecozone samenkomen.
- Kampeervelden voorzien van brede groenstrook met inheemse, streekeigen soorten, die kunnen dienen als droge verbindingzones en als broedgebied voor struweelvogels.
- Groenstroken laten aansluiten op kampeervelden, interne wegen niet tussen groenstrook en veld situeren.
- Ecologische onderdoorgang Vrijheidsweg.
- Creëren van grotere rustplaatsen (bloemrijke graslanden) aansluitend op groenstroken.
- Opwaarderen van het bosclement in de hoek Vrijheidsweg-Westerweg.

4.4. Landschap en cultuurhistorie

Huidige situatie

Het landschap van het Verplaatsingsgebied wordt beschreven aan de hand van de ligging in de ruimtelijk landschappelijke structuur van de Kop van Goeree en aan de hand van een beschrijving van de beeld dragers in het plangebied.

Ruimtelijk landschappelijke structuur

Het plangebied maakt onderdeel uit van de strandpolders die gelegen zijn tussen het zandwallengebied aan de zuid- en oostzijde en de jonge duinen aan de noord- en westzijde. Dit landschapstype wordt gekenmerkt door een vlakke ligging en een grote mate van openheid door het grotendeels ontbreken van zandwallen, opgaande beplanting en bebouwing. Het contrast met het meer besloten zandwallengebied aan de zuid- en oostzijde en het geaccidenteerde gebied van de jonge duinen aan de noord- en westzijde is opvallend. Het grondgebruik is vrijwel geheel agrarisch en betreft tuinbouw, akkerbouw en zaadteelt. Met name de laatste teelt is in de zomer bepalend voor het karakteristieke, kleurrijke landschapsbeeld van grote delen van Goeree en met name de strandpolders.

Het plangebied binnen de strandpolders wordt begrensd door de *Vrijheidsweg* aan de zuidzijde die tevens ongeveer de grens vormt met het zandwallengebied. Aan de noordzijde wordt de grens bepaald door de *Bitumendijk*, die zich als een zwaar weinig geaccidenteerd zandlichaam presenteert als onderbreking van de geaccidenteerde jonge duinen. In het kader van de landinrichting is in het noordelijke deel van het plangebied een zone langs de Bitumendijk op een zodanige wijze ingericht dat gerefereerd wordt aan een natuurlijk duingebied. Daarmee is een versterking bereikt van het landschappelijke effect van de aangebrachte zandlaag op het asfalt van de Bitumendijk.

De *Langedijk* aan de westzijde is vrij laag en dateert nog uit de 14^e eeuw toen het gebied werd ingepolderd. Deze dijk heeft in het kader van de ruilverkaveling, vooruitlopend op de inrichting van het Verplaatsingsgebied, een prominenter plaats gekregen in de landschapsstructuur. Dit is gerealiseerd door een brede strook aan de oostzijde van de dijk in landschappelijke zin bij de dijk te trekken. De inrichting en het beheer van de dijk en de landschappelijke strook vormen een geheel.

De *Westerweg* vormt een duidelijk herkenbare groene ader door het gebied als gevolg van de beplanting langs deze weg.

Beelddragers

De beelddragers van het cultuurlandschap bestaan uit de volgende patronen:

- wegenpatroon;
- bebouwingspatroon;
- verkavelingspatroon;
- beplantingspatroon.

- Wegenpatroon

Oorspronkelijk werden de agrarische gronden van het plangebied ontsloten door de Oude Nieuwlandseweg aan de zuidzijde van het plangebied en de Westerweg die in noord-zuidrichting door het plangebied loopt. In later jaren is voor de ontsluiting van de Kop van Goeree de Vrijheidsweg als hoofdaansluiting aangelegd. Deze volgt ter hoogte van het plangebied grotendeels de Oude Nieuwlandseweg. Voor de ontsluiting van de agrarische gronden zijn thans van belang: de Westerweg, de plattelandsweg tevens fietspad onderlangs de Bitumendijk en de kavelontsluitingsweg die recent in het kader van de landinrichting vanaf de Vrijheidsweg in het plangebied is aangelegd. De weg over en onderlangs de Langedijk heeft geen ontsluitingsfunctie voor het plangebied.

- Bebouwingspatroon

Hoewel de Oude Nieuwlandseweg als ontginningsas is aan te merken in dit deel van de strandpolders, is in het verleden langs deze weg geen bebouwing in het plangebied gerealiseerd. De enige bebouwing bestaat uit een kleine woning (De Wulk) aan de westzijde van de Westerweg nabij de Bitumendijk.

- Verkavelingspatroon

Het verkavelingspatroon heeft twee richtingen. Het zuidelijke deel van het plangebied is verkaveld vanaf de voormalige Oude Nieuwlandseweg (in noord-zuidrichting). Het verkavelingspatroon en de richting werd in vroeger tijden versterkt door enkele zandwallen en kavelgrensbeplantingen. Thans is het verkavelingspatroon niet goed meer herkenbaar door de aangebrachte nieuwe zandwallen en beplanting rondom "het overloopterrein", dat incidenteel als evenemententerrein wordt gebruikt. De kenmerkende openheid van de strandpolders is in dit gebied niet meer aanwezig.

Het noordelijke deel heeft een minder duidelijke verkavelingsrichting. Opvallend hier is het oost-westgerichte slotenpatroon, parallel aan de Oude Nieuwlandse Wetering die het plangebied in een zuidelijk en noordelijk deel verdeelt. Het noordelijke deel heeft nog wel de kenmerkende openheid van de strandpolders.

De landschappelijke strook, die is ingericht in het kader van de landinrichting langs de Langedijk, heeft een vormgeving die aan de oostzijde (de zijde van het plangebied) is afgestemd op het bestaande verkavelingspatroon.

- Beplantingspatroon

Het beplantingspatroon in het plangebied is hoofdzakelijk verbonden met de wegen: de Westerweg en de Vrijheidsweg zijn van dichte beplantingen voorzien en langs de Vrijheidsweg is ook een boselement aanwezig. Het agrarische gebied van het noordelijke deel van het plangebied kent thans geen kenmerkend beplantingspatroon dat is gekoppeld aan de verkaveling.

Het zuidelijke deel van het plangebied heeft de bij het oorspronkelijke landschap behorende beplantingspatroon van kavelgrensbeplantingen verloren. Hiervoor in de plaats is een terrein, dat als evenemententerrein wordt gebruikt in de zomerperiode, van beplantingen voorzien.

In het noordelijke deel van het plangebied is de oorspronkelijke openheid nog aanwezig.

Cultuurhistorie

Het Verplaatsingsgebied is een aandachtsgebied voor cultuurhistorie. Het betreft de specifieke kenmerken van de strandpolders, zoals het slotenpatroon (oost-west) en de Oude Nieuwlandse Wetering (oost-west) en de herkenbaarheid van de lage oude dijk, de Langedijk. In het zuid-westelijke deel van het plangebied liggen twee zandwallen (aangelegd circa 1950) die geen deel uitmaken van het kenmerkende zandwallenpatroon van het zandwallengebied. Deze zandwallen zijn niet beschermd in het vigerende bestemmingsplan.

Archeologie

Archeologische waarden komen in het Verplaatsingsgebied niet voor (Archeologische Monumentenkaart van Zuid-Holland, december 1994).

Autonome ontwikkeling

Er worden als gevolg van de recent in het kader van de landinrichting ecologische verbindingen en aanpassing waterhuishouding uitgevoerde herinrichting, geen nieuwe ontwikkelingen verwacht die leiden tot veranderingen in de landschappelijke structuur en de beeld dragers. Immers, verwacht mag worden dat het gebied in voldoende mate zal zijn aangepast om de agrarische functie de komende jaren te vervullen. Voortzetting van de agrarische functie heeft geen invloed op de beschreven kenmerkende structuur en patronen.

Te verwachten gevolgen

De gevolgen van de verplaatsing van verblijfsrecreatieterreinen of delen daarvan naar het Verplaatsingsgebied en de inrichting van het dagrecreatieterrein, worden behandeld aan de hand van de beschreven ruimtelijke landschappelijke structuur en patronen in de huidige situatie.

Ruimtelijk landschappelijke structuur

De landschappelijke structuur van het Verplaatsingsgebied, bestaande uit de randen van het gebied en de Westerweg, worden als volgt beïnvloed.

De *Vrijheidsweg* als beplant element wordt aan de noordzijde van deze weg verder versterkt door aanvullende structurele beplantingen tot een breedte van 15 meter. Ook de uitbreiding van de zandwal langs de weg versterkt de structuur. Het bouselement blijft gehandhaafd.

De duinzone langs de Bitumendijk wordt uitgebreid met een duinzone met een breedte van circa 20 meter met reliëf en een wisselende beplantingsbreedte. Deze zone versterkt de duinzone van en langs de Bitumendijk.

Langs de landschappelijke zone van de *Langedijk* (noordelijk deel van deze dijk in het Verplaatsingsgebied) zal een beplanting van circa 15 meter worden aangebracht. Deze beplanting zal de dijk met verbreding door de landschappelijke zone versterken als structureel landschappelijk element. Door de realisering van de landschappelijke zone langs het zuidelijke deel van de Langedijk, wordt de Langedijk als landschappelijk element van de landschappelijke structuur versterkt.

De *Westerweg* wordt eveneens als structureel element versterkt omdat aan beide zijden forse beplantingselementen zullen worden aangebracht.

De kenmerkende *open ruimten* die omgeven worden door de structurele elementen, gaan door het initiatief verloren. Echter door het streven naar een brede randbeplanting en een dicht net van structurele beplantingen op de kampeertreinen, zullen de kampeertreinen zich als een groen samenhangend gebied binnen de ruimtelijk landschappelijke hoofdstructuur kunnen blijven manifesteren. De toegestane bebouwingshoogte is daarbij van belang. Voor het dagrecreatieterrein is nog geen duidelijk programma bekend en niet bekend is of hier gebouwde voorzieningen een plaats zullen krijgen. Delen van de inrichting van het terrein zullen het huidige open karakter behouden zoals het evenemententerrein, andere delen zullen de openheid verliezen door hekwerken van tennisbanen en overige inrichting van terreinen voor sport en spel.

Landschappelijke patronen

Wegenpatroon

Het wegenpatroon van de omringende wegen, de Westerweg en de ontsluitingsweg blijven gehandhaafd. De kavelontsluiting van het agrarische gebied wordt benut als ontsluiting van de verschillende kampeerterreinen. Daarmee blijft het wegenpatroon volledig gehandhaafd.

Bebouwingspatroon

Het huidige bebouwingspatroon (geen bebouwing, slechts een enkel individueel gebouw) wordt in zekere mate aangetast, omdat er verspreid over het terrein enkele gebouwen zullen worden opgericht. Het zal gaan om de centrale bebouwing per kampeerterrein (receptie, woonhuis, ontmoetingsruime, toiletaccommodatie) en de bebouwing van het streekeigen hotel. Toeristische kampeermiddelen (tenten en toercaravans) die slechts een deel van het seizoen aanwezig zijn, worden niet als bebouwing aangemerkt omdat ze slechts een deel van het seizoen aanwezig zijn. Anders ligt het met de stacaravans op de vaste standplaatsen. Ook voor de verplaatsing van vaste standplaatsen zal ruimte moeten worden geboden omdat in het zandwallengebied vooral kampeerterreinen met vaste standplaatsen aanwezig zijn. De aanwezigheid van terreinen ingericht met stacaravans, hoe ruim ook gegroepeerd, levert een presentatie die vergelijkbaar is met een gebied met bebouwing. Het bebouwingspatroon wordt door terreindelen ingericht met vaste standplaatsen aanzienlijk aangetast.

Verkavelingspatroon

Het verkavelingspatroon, zoals zich dit thans manifesteert in de hoofdrichting van het slotenpatroon, zal deels gehandhaafd blijven; dit geldt met name voor de Oude Nieuwlandse Wetering. De handhaving van het overige slotenpatroon is niet zeker. In een deel van het Verplaatsingsgebied is een inrichting voorgesteld waarbij de inrichting van het noordelijke gebied is afgestemd op de hoofdrichting van de verkaveling (oost-west). De maatvoering van de verkaveling zal tot uitdrukking komen in de beplanting langs de landschappelijke zone langs de Langedijk. Op deze wijze zijn de kenmerken van het verkavelingspatroon in hoofdzaak veiliggesteld. De twee zandwallen aan de zuidwestzijde van het plangebied blijven voor een belangrijk deel gehandhaafd. Daarnaast wordt het voor de Kop van Goeree kenmerkende element van zandwallen voorgesteld als landschapselement voor de terreinindeling van een deel van de kampeerterreinen. De maatvoering van het gebruik van de zandwallen sluit aan bij de maatvoering van het agrarische verkavelingspatroon.

Beplantingspatroon

Het beplantingspatroon, dat in de huidige situatie vooral aan het wegenpatroon is gekoppeld, wordt versterkt als ruimtelijke hoofdstructuur (zie onder ruimtelijk-landschappelijke hoofdstructuur). Ook voor de terreinindeling voor het kamperen zal in belangrijke mate gebruik worden gemaakt van beplantingselementen. De structurele beplantingselementen leiden tot een grotere beplantingsdichtheid dan het oorspronkelijke beplantingspatroon.

Te onderzoeken aspecten

- De mate van beïnvloeding van het groene karakter van het landschap door de te realiseren bebouwing (afhankelijk van massa en hoogte).

Bouwstenen voor MMA

- Zekerstelling handhaving verkavelingsrichting noordelijke deel (oost-west).
- Structurele beplanting van het dagrecreatieterrein, gekoppeld aan wegen en verkavelingspatroon.
- Beperking van hoogte van bebouwing.
- Fasering door eerst beplanting aan te brengen en daarna het terrein in te richten.

4.5. Verkeer

Huidige situatie

Het plangebied wordt voor autoverkeer ontsloten door de Vrijheidsweg, die is gelegen tussen het Verplaatsingsgebied en het zandwallengebied, waarin de te verplaatsen bedrijven zijn gevestigd. De Vrijheidsweg geeft zowel in noordelijke als zuidelijke richting via het bestaande wegennet aansluiting op de N57. De Vrijheidsweg ontsluit de strandopgangen en recreatiegebieden en is thans vormgegeven als een weg met een belangrijke verkeersfunctie. De maximumsnelheid bedraagt ter hoogte van het plangebied 80 km/h; fietspaden langs de weg ontbreken. Parallel aan de Vrijheidsweg liggen aan de zuidzijde de Oude Nieuwelandseweg en aan de noordzijde de fietspaden door de duinen. Het oversteken van de weg is in de huidige situatie gevaarlijk door de hoge snelheden van het gemotoriseerd verkeer en het ontbreken van veilige oversteekvoorzieningen. Recreanten die van de bestaande recreatieterreinen naar het strand gaan en recreanten vanuit het gebied ten noorden van de Vrijheidsweg in de richting van de kern Ouddorp, dienen de Vrijheidsweg te kruisen. Met name de Westerweg en in mindere mate de Langedijk vormen hiervoor de belangrijkste langzaamverkeersroutes.

Autonome ontwikkeling

In het kader van het "Duurzaam Veilig" verkeersbeleid is de Vrijheidsweg door het Waterschap als wegbeheerder tot op heden aangemerkt als gebiedsontsluitingsweg (80 km/h). Dit zou betekenen dat het huidige verkeersregime gehandhaafd zal blijven. Bovendien geeft de "Voorlopige categorisering wegennet Provincie Zuid-Holland" (november 1999) aan dat de Vrijheidsweg ter hoogte van het recreatiegebied een erftoegangsweg moet zijn. Alleen aan de verbinding Groeneweg-Vrijheidsweg tussen de N57 en de Groenedijk wordt een functie als gebiedsontsluitingsweg toegekend ("in verband met de ontsluiting van camping De Klepperstee").

Te verwachten gevolgen

Gelet op de recreatieve ontwikkeling aan de noordzijde van de weg (uitbreiding verblijfsrecreatie en realisatie centrale voorzieningen) zal het aantal oversteekbewegingen vooral van langzaam verkeer (fietsers en voetgangers) sterk toenemen, waardoor de Vrijheidsweg zich nog sterker als een barrière zal manifesteren. De huidige knelpunten ten aanzien van de verkeers- onveilige oversteekbaarheid zullen dan ook een zodanige omvang krijgen dat duurzaam veilige oplossingsmaatregelen noodzakelijk zijn. Voorgesteld wordt om bij het uitvoeren van het voornemen de Vrijheidsweg in te richten als gebiedsontsluitingsweg met een maximumsnelheid van 50 km/h (inclusief rotondes en oversteekplateau). Deze oplossingsrichting heeft het volgende tot gevolg:

- een logische categorisering van de Vrijheidsweg aansluitend op de principes van Duurzaam Veilig;
- vermindering van de barrièrewerking van de Vrijheidsweg ter hoogte van het recreatiegebied;
- bevordering van de veilige oversteekbaarheid van de Vrijheidsweg door duurzaam veilige maatregelen;
- handhaving van de huidige verkeersfunctie.

Tevens zal mogelijk de ontsluiting van de parkeerplaats aan de oostzijde van het plangebied worden gewijzigd: deze zal kunnen plaatsvinden vanaf de Vrijheidsweg en niet meer vanaf de Westerweg.

Te onderzoeken aspecten

- De verkeersproductie van de huidige en de nieuwe activiteiten.
- De huidige verkeersintensiteiten, gemiddeld en op piekmomenten.
- Bereikbaarheid en verkeersafwikkeling; hiervan wordt verwacht dat deze niet zal verslechteren.
- Verkeersveiligheid; hiervan wordt verwacht dat deze door de reconstructie van de kruispunten zal verbeteren.
- Gevolgen van de ontsluitingswijziging van de parkeerplaats.

Bouwstenen MMA

- Doelmatiger geleiding verkeer door ondersteunende bewegwijzering (eventueel dynamisch) vanaf de N57.
- Aanleg fietspad tussen De Klepperstee en de Oude Nieuwlandseweg.
- Ongelijkvloers kruisen fietsverkeer met de Vrijheidsweg.

4.6. Woon- en leefmilieu**Huidige situatie****Geluid**

In het plangebied zijn overwegend agrarische functies gevestigd (bloemzaadteelt). Niet-agrarische bedrijven en agrarische gebouwen komen in het plangebied niet voor. Een gedeelte van het terrein langs de Vrijheidsweg is eigendom van de eigenaar van De Klepperstee. Hier zijn reeds beplantingselementen (gras en bossage) aangelegd in overeenstemming met een toekomstige recreatieve functie. Dit terrein wordt enkele keren in het jaar gebruikt als evenemententerrein. Hierbij is mogelijk sprake van tijdelijke geluidsoverlast voor de aanwezige woning ("de Wulk") in het gebied, die is gesitueerd langs de Westerweg in het noorden van het plangebied. Op het terrein van de Klepperstee binnen het Verplaatsingsgebied vinden incidentele activiteiten plaats zoals het jaarlijks terugkerende circus, het concours hippique en een discoavond. De woning is omgeven door de inmiddels aangelegde ecologische verbindingszone, die voornamelijk uit grasberm, beplanting en een sloot bestaat. Ten oosten van de Westerweg is als onderdeel van de ecologische verbindingszone een poel gerealiseerd. Deze natuurfuncties vormen een buffer rondom de bestaande woning.

Luchtkwaliteit

De woning "de Wulk" en het wandelpad/fietspad langs de Vrijheidsweg kunnen, in het kader van de luchtkwaliteit, als gevoelige functie in en rondom het plangebied worden beschouwd. Ten zuiden van de Vrijheidsweg ligt het recreatieterrein De Klepperstee, waar tevens twee tennisbanen zijn gesitueerd in de buurt van de entree en receptie. Ook tennisbanen zijn gevoelige functies in het kader van de luchtkwaliteit.

Autonome ontwikkeling

Het meest voor de hand liggende scenario is dat het huidige gebruik van het Verplaatsingsgebied zich zal voortzetten. Hierbij zullen zich voor de woon- en leefmilieuaspecten (zoals luchtkwaliteit, geluidshinder en sociale veiligheid) geen noemenswaardige veranderingen voordoen.

Te verwachten gevolgen

Bij de aanlegfase van het Verplaatsingsgebied, zal er mogelijk sprake zijn van geluidsoverlast en eventueel stofoverlast voor de woning de Wulk, veroorzaakt door de verschillende graaf-, aanleg- en bouwactiviteiten. Dit zijn tijdelijke milieugevolgen. Bij de gebruiksfase van het gebied zullen ook verschillende milieugevolgen optreden in vergelijking met HSAO. Deze kunnen onderscheiden worden in de volgende aspecten:

Geluid

Naar verwachting zal de geluidsbelasting in de omgeving van de woning toenemen als gevolg van de te vestigen recreatiefuncties. Wanneer het Verplaatsingsgebied wordt ingericht als recreatiegebied, dan is de afstand tussen woning en kampeerterrein minstens 46 meter. Vanaf de grenzen van de percelen bedraagt deze afstand 16 meter. Uit het VNG-boekje blijkt dat bij een kampeerterrein met keuken, geluid het maatgevende aspect is, waarbij een richtafstand van 50 meter geldt. De centrumfuncties (receptie, winkel en horeca) worden in het voorkeursalternatief nabij de entree gesitueerd (buiten het plangebied, aan de overzijde van de Vrijheidsweg). Deze centrumfuncties hebben derhalve geen invloed op de woning langs de Westerweg.

Ten oosten van de Westerweg zal dagrecreatie gaan plaatsvinden. Afstand tussen woning en perceelsgrens van de dagrecreatie is 40 meter, vanaf de gevel van de woning tot de perceelsgrens bedraagt deze afstand 32 meter. In het dagrecreatieve deel worden onder meer tennisbanen gerealiseerd. Tevens zal er in het meest oostelijke deel van het Verplaatsingsgebied een

evenemententerrein worden gerealiseerd. De afstand tussen de woning en dit terrein bedraagt 150 meter. Het evenemententerrein zal onder andere worden gebruikt voor het jaarlijks terugkerende circus. Naar verwachting zal de geluidsbelasting in de omgeving van de woning toenemen als gevolg van deze te vestigen recreatiefuncties, maar afnemen als gevolg van de veranderende verkeersstromen naar het parkeerterrein.

Luchtkwaliteit

De veranderende verkeersstromen kunnen gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit langs de betreffende wegen. Langs de Vrijheidsweg is een voetpad/fietspad gesitueerd. Deze kan worden beschouwd als een gevoelige functie. Ook de bestaande tennisbanen in de nabijheid van de Vrijheidsweg kunnen als gevoelige functie worden beschouwd evenals de nieuw te realiseren tennisbanen in het dagrecreatieve deel van het Verplaatsingsgebied. Voor deze functies dient bepaald te worden welke gevolgen zij zullen ondervinden met betrekking tot het aspect luchtkwaliteit.

Te onderzoeken aspecten

- Geluidsbelasting door de aanwezigheid van de recreatiefuncties in de omgeving van de functies.
- Wegverkeerslawaaï.
- Gevolgen voor luchtkwaliteit, toetsing aan het Besluit luchtkwaliteit.

Concrete bouwstenen voor het MMA

- Duurzame energievoorziening.
- Toepassen van duurzame bouwmaterialen.

5. Activiteiten in het kader van de m.e.r.

33

In dit afsluitende hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de activiteiten die in het kader van de m.e.r. van verschillende betrokken actoren wordt verwacht.

5.1. De m.e.r.-procedure

Op het moment dat de gemeente de startnotitie ter kennisgeving publiceert, start de formele m.e.r.-procedure.

Opstellen van richtlijnen

Het bevoegd gezag maakt de startnotitie bekend met een publicatie in de media. De gemeente stuurt een exemplaar van de startnotitie naar de Commissie voor de m.e.r. en de wettelijke adviseurs en legt een exemplaar ter inzage. De Commissie en de wettelijke adviseurs krijgen gelegenheid advies uit te brengen over de gewenste inhoud van het MER. De Commissie voor de m.e.r. geeft haar advies in de vorm van conceptrichtlijnen. Tevens kunnen in deze fase insprekers hun mening over de inhoud van het rapport kenbaar maken en aangeven welke onderwerpen naar hun mening in het MER aan de orde moeten komen. Na inspraak, advisering en overleg stelt het bevoegd gezag richtlijnen vast over de inhoud van het MER (de onderwerpen die in het MER behandeld moeten worden).

Opstellen MER

Het onderzoek dat in het kader van het MER door de initiatiefnemer wordt uitgevoerd, vindt plaats aan de hand van de richtlijnen. De initiatiefnemer zal daarbij overleg voeren met verschillende betrokken instanties. In dat overleg zullen ook belangenorganisaties worden betrokken. De resultaten van het onderzoek zullen worden opgenomen in het MER. Mede op grond van de resultaten van het MER zal het voorontwerpbestemmingsplan worden opgesteld. Hierbij kan deels gelijk opgewerkt worden. De informatie die in het kader van het MER wordt verzameld, kan ook worden gebruikt voor het opstellen van het bestemmingsplan en andersom. In de toelichting van het bestemmingsplan dient de keuze voor het voorkeursalternatief te worden gemotiveerd. Een goede afstemming tussen de opstellers van het MER en het bestemmingsplan is daarom essentieel.

Aanvaardbaarheidsbeoordeling

De gemeente zal vervolgens de MER intern op aanvaardbaarheid beoordelen. Bij de aanvaardbaarheidsbeoordeling wordt beoordeeld of het MER juist is en of het voldoet aan de vastgestelde richtlijnen. Wanneer het MER volgens het bevoegd gezag (de gemeenteraad) aan de eisen voldoet, volgt openbare bekendmaking (publicatie in dagbladen en in enkele gevallen ook in de Staatscourant).

Advisering, inspraak en toetsing

Na publicatie van het MER kunnen de wettelijke adviseurs hun advies over het MER geven. Tevens kunnen insprekers hun mening over het MER geven. De inspraak kan worden gecombineerd met de inspraak ex artikel 6a WRO en artikel 10 Bro van het bestemmingsplan. De Commissie voor de m.e.r. toetst vervolgens het MER op volledigheid en juistheid aan de hand van de wet en de richtlijnen van het bevoegd gezag. Bij deze toetsing worden ook de tijdens inspraak en advisering ingebrachte opmerkingen en resultaten betrokken. De Commissie moet binnen 5 weken na het verstrijken van de inspraaktermijn haar advies uitbrengen aan het bevoegd gezag.

Formele koppeling met het bestemmingsplan

Op grond van de resultaten van de inspraak neemt de gemeente een besluit of – en op welke wijze – het nieuwe bestemmingsplan wordt opgesteld. Indien op hoofdlijnen overeenstemming bestaat tussen gemeente en initiatiefnemer, kan het ontwerpbestemmingsplan in dit stadium reeds grotendeels gereed zijn. Hierboven is al aangegeven dat het opstellen van het MER en

het voorontwerpbestemmingsplan deels parallel kan lopen.¹⁾ Het ontwerp wordt aangepast en vervolgens wordt het ontwerp ter visie gelegd. Hiermee vangt de vaststellings- en goedkeuringsprocedure aan van het bestemmingsplan.

Evaluatie

De laatste fase van de m.e.r.-procedure is gericht op evaluatie. Deze wordt uitgevoerd tijdens of na de uitvoering van de activiteit. Het bevoegd gezag is hiervoor verantwoordelijk. Mocht aan de hand van de evaluatie blijken dat er belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn, afwijkend van hetgeen in het MER werd voorspeld, dan neemt het bevoegd gezag zonodig aanvullende maatregelen.

¹⁾ Indien ervoor wordt gekozen pas na de aanvaarding en inspraak van het MER te starten met het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan ontstaat een aantal maanden vertraging.

Bijlage 1. Beleidskader

1.1. Europees beleid

Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn **Gebiedsbescherming**

Het plangebied grenst nagenoeg aan de speciale beschermingszone Voordelta uit zowel de Europese Vogelrichtlijn als de Habitatrichtlijn. Beide richtlijnen hebben een externe werking, dat wil zeggen dat ingrepen, die nabij de speciale beschermingszones plaatsvinden en mogelijk significante verstoring teweeg zal brengen van bepaalde vogelsoorten, zullen moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op (de leefomgeving van) deze soorten. Dit zal met name aan de orde kunnen zijn bij nieuwe activiteiten, plannen of projecten of bij uitbreiding of intensivering van bestaande activiteiten.

Soortenbescherming

In het plangebied komen naar verwachting enkele diersoorten voor die vermeld zijn als strikt te beschermen soort in Bijlage IV uit de Habitatrichtlijn, te weten de *rugstreeppad*, *gewone dwergvleermuis*, *ruige dwergvleermuis* en *laatzvlieger*. De bescherming van deze soorten is niet gebonden aan speciale beschermingszones: ook buiten deze zones dienen (de leefgebieden van) deze soorten te worden beschermd.

1.2. Nationaal beleid

Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening, kabinetsstandpunt (2002; VROM)

Het hoofddoel van de Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening is om op het beperkte oppervlak dat Nederland ter beschikking staat, doelmatig met ruimte om te gaan. Het Verplaatsingsgebied maakt in de Vijfde Nota onderdeel uit van de groene contour. Gebieden met bijzondere natuurlijke waarden en kenmerken of landschappelijk en cultuurhistorisch waardevolle elementen, worden voorzien van een groene contour. De aanwezige bijzondere waarden en kenmerken dienen te worden beschermd en behouden. In de Vijfde Nota valt het plangebied tevens binnen de begrenzing nationaal landschap Zeeuwse-Zuid-Hollandse Delta. Nationale landschappen zijn gebieden met bijzondere landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden die van belang zijn voor het functioneren van de ruimtelijke hoofdstructuur van Nederland. Deze landschappen dienen behouden en versterkt te worden. Tevens is het plangebied opgenomen binnen de netto Ecologische Hoofdstructuur (hoofdlijnen). Deze Ecologische Hoofdstructuur is een samenhangende structuur van natuurgebieden en verbindingzones. Deze EHS wordt op provinciaal niveau verder uitgewerkt.

Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (1993; VROM)

In de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (VINEX) zijn de hoofdlijnen van het nationaal ruimtelijk beleid samengevat. Ten aanzien van de structuurschema's en andere sectornota's fungeert deze planologische kernbeslissing wat betreft de ruimtelijke aspecten als "parapluplan". De volgende aspecten zijn van belang voor de Kop van Goeree.

- De Kop van Goeree is een van de prioriteitsgebieden ruimtelijke hoofdstructuur. Voor de kustzone wordt de handhaving van de ruimtelijke hoofdstructuur voorgestaan, terwijl voor de meer landinwaarts gelegen gebieden in een aanpassing van de ruimtelijke hoofdstructuur wordt voorzien. Bij de aanpassing van de hoofdstructuur dient landschapsbouw, recreatie en toerisme te worden bevorderd in samenhang met landbouw.
- De Kop van Goeree behoort tot de zogenaamde open ruimte. Deze gebieden zijn aangewezen voor het behoud en het vergroten van de afwisseling tussen stedelijke en landelijke gebieden. In deze open ruimten geldt een restrictief beleid: in beginsel mag geen uitbreiding van ruimtebeslag door verstedelijking plaatsvinden.
- Voor de landelijke gebieden is de zogenaamde koersbepaling van toepassing. Deze heeft als doel het duurzaam handhaven en/of ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit van de landelijke gebieden. Voor delen van de Kop van Goeree, waaronder het plangebied, is de

groene koers van toepassing. Hier zijn de ecologische kwaliteiten richtinggevend voor de ruimtelijke ontwikkeling. Vormen van landbouw, bosbouw, openluchtrecreatie en toerisme kunnen in deze gebieden worden gehandhaafd of ontwikkeld, met dien verstande dat daarmee de natuurfuncties binnen het gebied niet direct of indirect mogen worden aangetaast.

- Het grootste deel van de Kop van Goeree behoort tot de ecologische hoofdstructuur.
- Ten aanzien van de (openlucht)recreatie wordt de concentratie van recreatieve voorzieningen nagestreefd door voorzieningen voor de verblijfsrecreatie in complexen onder te brengen.

Vierde Nota Waterhuishouding (1998; V en W)

In de Vierde Nota Waterhuishouding (NW4) worden de landelijke hoofdlijnen van het beleid op het gebied van de waterhuishouding aangegeven. Integraal waterbeheer vormt het uitgangspunt. Door middel van deze integrale benadering wordt nagestreefd dat het land veilig en bewoonbaar blijft, met gezonde en duurzame watersystemen. Om dit te bereiken moet zoveel mogelijk worden uitgegaan van een watersysteembenadering en dient een zo integraal mogelijk beheer te worden gevoerd. Op regionale schaal wil men onder andere het volgende bereiken: meer ruimte voor water, vergroting van het waterbergend vermogen, vermindering van de verdroging en een optimale afstemming van het water-, ruimtelijke ordening-, natuur-, milieu- en landbouwbeleid.

Anders omgaan met water, waterbeleid in de 21^e eeuw (2001; Kabinetsstandpunt)

In het Kabinetsstandpunt Anders omgaan met water, waterbeleid in de 21^e eeuw (dit Kabinetsstandpunt is grotendeels gebaseerd op het Advies van de Commissie waterbeheer 21^e eeuw) wordt aangegeven op welke wijze invulling moet worden gegeven aan een nieuwe aanpak van het waterbeheer. Naast thema's als veiligheid en wateroverlast, wordt hierbij tevens ingegaan op thema's als water(bodem)kwaliteit, watertekort en verdroging.

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- anticiperen op thema's als klimaatveranderingen, veiligheid, wateroverlast en water(bodem)kwaliteit in plaats van reageren;
- voorkomen van het afwentelen van waterhuishoudkundige problemen door toepassing van de drietrapsstrategie primair *vasthouden*, vervolgens *bergen* en pas in laatste instantie *aan- en/of afvoeren* van water;
- oplossingen voor (potentiële) waterhuishoudkundige problemen zoeken in een goede mix van ruimtelijke (zoals waterberging en retentie) en technische maatregelen (zoals dijkverhoging en extra bemaling), waarbij de voorkeur ligt bij ruimtelijke maatregelen;
- creëren van meer ruimte voor water, waarbij de benodigde ruimte tegelijkertijd wordt gecombineerd met andere doeleinden en waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Flora- en Faunawet

Per 1 april 2002 is de Flora- en Faunawet in werking getreden. Deze nieuwe wet vervangt ten dele de Natuurbeschermingswet (soortbescherming), de Vogelwet en de Jachtwet. Binnen deze wet heeft een groot aantal planten- en diersoorten een beschermde status. Het betreft onder andere een groot aantal soorten die naar verwachting binnen de grenzen van het plangebied aanwezig zullen zijn, maar waarvan geen actuele data voorhanden zijn:

- **vogels:** nagenoeg alle in het plangebied aanwezige broedvogelsoorten van het open agrarisch gebied zoals scholekster en Kievit;
- **zoogdieren:** egel, ruige en gewone dwergvleermuis, laatvlieger, mol, wezel, hermelijn, bunzing, ree, woelrat, bosmuis, haas en konijn (bron: Atlas van de Nederlandse zoogdieren, 1997);
- **amfibieën:** bruine kikker, rugstreeppad, gewone pad en kleine watersalamander (bron: Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen, 1986).

Met uitzondering van plaatsen waar reeds intensieve bebouwing aanwezig is, kan het plangebied als potentieel leefgebied dienen voor een groot aantal van de in de Flora- en Faunawet genoemde planten- en diersoorten.

De natuurwaarden die op dit moment aanwezig zijn, zijn voor een belangrijk deel gerelateerd aan het agrarisch gebruik van de grond. Formeel dient voor alle nieuwe bouwwerkzaamheden (bijvoorbeeld slootdemping, nieuwe agrarische bebouwing) ontheffing te worden aangevraagd op grond van de Flora- en Faunawet. Op welke soorten deze aanvraag betrekking heeft hangt af van de situatie ter plaatse en vereist maatwerk.

Natuurbeleidsplan (1990; LNV)

Het Natuurbeleidsplan (NBP) bevat de doelstellingen en strategieën van het natuur- en landschapsbeleid van de rijksoverheid. Hoofddoelstelling van het rijksbeleid is duurzame instandhouding, herstel en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke waarden.

Voor de Kop van Goeree is vooral relevant dat de Kop van Goeree tot "duinen" behoort. Voor duingebieden gelden in het algemeen de volgende knelpunten:

- verdroging als gevolg van waterwinning;
- kustafslag;
- toegenomen verdamping door vegetatieontwikkeling en bebossing;
- toegenomen wegzijging door peilverlaging in aangrenzende poldergebieden.

Grote delen van het kustgebied bieden goede perspectieven voor versterking van de natuurlijke processen als verstuiving, (kust)erosie en sedimentatie.

In navolging van het nationale Natuurbeleidsplan zijn c.q. worden op provinciaal niveau natuurbeleidsplannen opgesteld.

Structuurschema Groene Ruimte (1994; LNV)

Het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) bevat de doelstellingen, hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid en concrete beleidsuitspraken over land- en tuinbouw, natuur, landschap, openluchtrecreatie, toerisme, bosbouw en visserij. De hoofddoelstelling van het SGR is zowel thematisch uitgewerkt als per sector. Voor de Kop van Goeree, waarvan het plangebied onderdeel uitmaakt, zijn de volgende aspecten van belang.

- **Thema Nat Nederland:** De Noordzee is aangeduid als natuurontwikkelingsgebied met waterrecreatie inpasbaar. Het Deltagebied met Voordelta is een waterrecreatiegebied met internationale betekenis die naast de dagrecreatie ook een belangrijke functie als verblijfsrecreatie heeft. De ruimtelijke uitgangspunten in waterrijke gebieden met een groene koersaanduiding (zie VINEX) kunnen beperkingen opleggen aan de overige functies. Dit betekent dat in deze gebieden de nadruk ligt op versterking van de natuurfunctie en kwalitatieve verbetering van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden.
- **Sector natuur:** Een groot deel van de Kop van Goeree maakt deel uit van de EHS. Deels betreft het kerngebied en deels natuurontwikkelingsgebied.
- **Sector openluchtrecreatie en toerisme:** De Kop van Goeree maakt deel uit van de recreatief-toeristische basisstructuur. Het beleid hier is gericht op het ontwikkelen van de mogelijkheden voor openluchtrecreatie en toerisme en op het bieden van ruimte voor nieuwe ontwikkelingen van particulier initiatief, rekening houdend met de voor het gebied gewenste ruimtelijke kwaliteit.
- **Sector landschap:** Voor de Kop van Goeree wordt behoud en herstel van landschappelijke kwaliteit voorgestaan. Grote delen van het gebied zijn daartoe aangewezen als bestaand nationaal landschapspatroon of te ontwikkelen nationaal landschapspatroon. In deze gebieden is het beleid gericht op de duurzame instandhouding en verdere ontwikkeling van de identiteit van het Nederlandse landschap door een selectie van patronen en elementen die op nationale schaal bepalend zijn voor de identiteit van het landschap.

Nota Belvédère (1999)

Het in de nota Belvédère verwoorde beleid beoogt de alom aanwezige cultuurhistorische waarden sterker richtinggevend te laten zijn bij de inrichting van Nederland. Daarmee kan het historisch aanzien van Nederland winnen en tegelijkertijd kunnen de cultuurhistorische waarden op het terrein van archeologie, gebouwde monumenten en historische landschappen in onderlinge samenhang worden versterkt. Het beleid is overigens nog niet vastgesteld, de nota vormt op dit moment nog een voorstel en heeft nog geen formele status.

Doel is het betrekken van cultuurhistorie als een vast onderdeel van de planvorming en de uitvoering. Dit is een taak voor eenieder die in het proces van de ruimtelijke ordening actief is, zowel overheden als private partijen. De nota geeft een visie van de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten kan worden omgegaan en welke maatregelen daartoe moeten worden getroffen. Cultuurhistorische kwaliteiten kunnen daarbij groot- en kleinschalig zijn, gebouwd of niet en zich boven of onder de grond bevinden. Het feit dat er een cultuurhistorisch gegeven is, betekent niet dat dit dan ook moet worden behouden. Maar het moet wel goed worden meegewogen in de ruimtelijke planvorming.

Voor het Verplaatsingsgebied geeft de nota aan dat het gebied onderdeel uitmaakt van een zogenaamd Belvédèregebied, te weten de Kop van Goeree. Dit gehele gebied is gezien de grote cultuurhistorische waarde als Belvédèregebied aangewezen.

Kiezen voor recreatie (1993; LNV)

In de regeringsbeslissing van de "Beleidsnota Openluchtrecreatie 1992-2010, Kiezen voor recreatie" is het uitgangspunt dat voor een gezonde ontwikkeling van de recreatiemogelijkheden in ons land keuzen moeten worden gemaakt. Keuzen zijn nodig om met schaarse middelen en tegengestelde belangen de recreatiemogelijkheden in ons dichtbevolkte land op peil te kunnen houden. Enkele relevante hoofdlijnen van beleid zijn:

- bestaande recreatiemogelijkheden ten minste handhaven;
- ruimtelijke ontplooiingsmogelijkheden bieden aan het particulier initiatief dat bijdragen levert aan kwaliteit en diversiteit van het aanbod;
- verbeteren van de recreatiekwaliteiten en recreatieve gebruiksmogelijkheden in het landelijk gebied; met name verbeteren van de toegankelijkheid en openstelling voor recreatief gebruik van staats- en particuliere eigendommen;
- landelijke netwerken voor wandelen, fietsen en varen ontwikkelen;
- nastreven van verbeteren van kwaliteit, deskundigheid en samenwerking van de recreatiesector.

De in het Structuurschema Groene Ruimte genoemde recreatief-toeristische gebieden zijn aan deze nota ontleend.

De gekozen beleidslijnen worden uitgewerkt in vier thema's, waarvan voor het plangebied en zijn omgeving met name de thema's "recreatie in natuur en landschap" en "Nederland-Waterland" van belang zijn. Voor het uitvoeren van deze beleidsthema's zijn gebieden en routestructuren geselecteerd die de prioriteiten in het ruimtelijk beleid aangeven. Het deltagebied wordt als zodanig genoemd. Bovendien komen de rijksprioriteiten de landelijke netwerken voor wandelen, fietsen en varen naar voren.

Toeristisch-recreatief ActieProgramma (2002; EZ & LNV)

Het actieprogramma is gericht op het realiseren van de twee hoofddoelstellingen van het toeristisch-recreatief beleid, namelijk:

- zorg dragen voor kwalitatief en kwantitatief voldoende recreatiemogelijkheden voor alle Nederlanders;
- behoud en duurzame versterking van de concurrentiepositie van de toeristisch-recreatieve sector in internationaal verband.

De belangrijkste acties die uit dit programma voortvloeien zijn thematisch geclusterd, waarbij voor het Verplaatsingsgebied het cluster kust van belang is. In de kustzone spelen verschillende belangen een rol, zoals recreatie en toerisme, natuur en veiligheid. Er is inmiddels een beleidsagenda voor de kust verschenen onder de titel "Naar integraal kustzonebeleid". Belangrijk hierbij is dat ruimte wordt geschapen voor een kwaliteitsimpuls op het terrein van toerisme en recreatie, natuur- en landschapswaarden. Het Rijk wil een bijdrage leveren aan een kwaliteitsimpuls door regionale planvorming voor toeristisch-recreatieve doeleinden te stimuleren en door duidelijke planologische randvoorwaarden te stellen aan het vinden van de nodige ruimte. Het ministerie van EZ zal samen met TRN en andere betrokken partijen een plan van aanpak opstellen, gericht op facilitering van een kwaliteitsimpuls voor het kusttoerisme, parallel aan de discussie rond de nota "naar een integraal kustzonebeleid". In het cluster duurzaamheid, dat

ook van belang is voor het Verplaatsingsgebied, wordt aandacht gevraagd voor drie aspecten, te weten:

- het belang van een vitale economische bedrijfstak;
- waarden van natuur, landschap, cultuurhistorie en milieuaspecten;
- waarden en normen binnen de lokale gemeenschap.

Ruimte voor Regio's (1995; EZ)

Het centrale thema in de nota is de verbetering van de fysieke bedrijfsomgeving: via goede ruimtelijke voorwaarden bijdragen aan de groei van werkgelegenheid en inkomen. De ruimtelijke spreiding van toeristische activiteiten komt grotendeels overeen met de economische hoofdstructuur.

Voor het oplossen van de ruimtelijke problematiek van de toeristisch-recreatieve sector zal allereerst een meer adequate onderbouwing van het maatschappelijk beeld van de toeristisch-recreatieve sector worden opgesteld. Aansluitend zal een aantal pilot-projecten worden ondersteund.

De Stimuleringsregeling Ruimte voor Economische Activiteit (StiREA), een subsidie-instrument dat gericht wordt ingezet op strategische projecten in de sfeer van bedrijfslocaties (nieuw en revitalisering), waaronder complexen van verblijfsrecreatieterreinen zijn begrepen.

Ruimte voor Economische Activiteit, toerisme en recreatie (1995; EZ)

De rapportage is het resultaat van een verkennende analyse, zoals is uitgevoerd door ZKA Markt & Beleid, naar de vraag of Nederland voldoende ruimte voor economische activiteiten beschikbaar heeft. Met het project REA wordt beoogd aandacht voor de problematiek te vragen en oplossingsrichtingen te benoemen. De rapportage Ruimte voor Economische Activiteit, toerisme en recreatie vormt één van de uitgevoerde deelstudies. In deze rapportage worden de ruimteclaims aangegeven, die dienen te worden gehonoreerd om een gezonde ontwikkeling mogelijk te maken en een neergaande spiraalbeweging om te buigen en/of te voorkomen. Het extra ruimtebeslag bedraagt circa 7.500 ha in het jaar 2015 (scenario Renaissance). De extra ruimteclaim heeft grotendeels betrekking op de kwaliteitsverbetering met bijbehorende areaaluitbreiding van de bestaande bedrijven. Geconstateerd wordt dat de ruimteclaim in verhouding tot de extra ruimte voor natuur- en landschapsontwikkeling beperkt is, mede in relatie tot de economische betekenis van de sector.

1.3. Provinciaal beleid

Nota Koersbepaling Zuid-Holland Zuid (1997)

Om te komen tot een herziening van het vigerende streekplan uit 1990, is in 1997 een Nota Koersbepaling Zuid-Holland Zuid opgesteld. Als aanleiding voor de herziening worden verschillende recente ontwikkelingen genoemd. Voor Goeree-Overflakkee wordt aangegeven dat daar in mindere mate sprake is van zware inhoudelijke redenen tot herziening, alhoewel ook daar een actualisering van het vigerende beleid wenselijk is. Vanuit het project Goeree-Overflakkee komt reeds een aantal inhoudelijke handreikingen, waarvan het gebiedsgericht project Kop van Goeree er één is. In de Nota Koersbepaling wordt aangegeven dat naast behoud van het landelijke karakter van Goeree-Overflakkee, versterking van de eigen gebiedskwaliteiten noodzakelijk is. Hieraan moet onder andere gestalte worden gegeven door ruimtelijke consequenties van het gebiedsgerichte project Kop van Goeree door te laten werken en door de versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Deze ruimtelijke kwaliteit dient onder meer te worden versterkt middels het veiligstellen en versterken van de toeristisch-recreatieve sector, door het bieden van ruimte voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering. Voor (verblijfs)recreatie en toerisme wordt er aangegeven dat er in het streekplankader voor de Kop van Goeree dient te worden gezocht naar een evenwichtige oplossing, waarbij naast de belangen van landbouw, natuur en landschap en van de bedrijfstak, tevens die van de doelgroep (recreanten en toeristen) in al haar geledingen dienen te worden meebeschouwd. Recreatie en toerisme vormen een sector die op een vanzelfsprekende manier thuishoort op Goeree-Overflakkee vanwege de directe relatie met de natuurlijke omgeving. Dit vraagt om een goede afstemming, inpassing en zonering. In het

kader van het gebiedsgerichte project Kop van Goeree vindt afstemming plaats van de recreatiebelangen met de agrarische belangen en de natuurbelangen.

Streekplan Zuid-Holland Zuid (1999)

In het streekplan Zuid-Holland Zuid, zoals dat in maart 1999 is vastgesteld, is een gebied van circa 49 ha ten oosten van de Langedijk als concrete beleidsbeslissing aangewezen waarbinnen de verplaatsing voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van de verblijfsrecreatie gestalte kan krijgen ("Verplaatsingsgebied verblijfsrecreatie"). In deze 49 ha is tevens begrepen een goede landschappelijke inpassing langs de Langedijk en de Bitumendijk (waaronder ook een ecologische verbindingszone). Het betreffende gebied mag uitsluitend worden gebruikt voor verplaatsing van bestaande op de Kop van Goeree gevestigde recreatiebedrijven. De volgende, voor het Verplaatsingsgebied relevante, toetsingscriteria zijn opgenomen in het streekplan:

- in het Verplaatsingsgebied mogen zich uitsluitend bestaande recreatiebedrijven van de Kop van Goeree vestigen;
- het aantal verblijfseenheden op de Kop van Goeree dient in beginsel gelijk te blijven (peildatum 1 januari 1999);
- in afwijking daarvan mag het aantal verblijfseenheden van een bestaand recreatiebedrijf buiten het Verplaatsingsgebied in geringe mate toenemen mits:
 - de noodzaak vanuit een oogpunt van kwaliteitsverbetering in voldoende mate is aangetoond;
 - verplaatsing niet mogelijk is;
 - wordt aangetoond dat ook voor natuur en landschap winst wordt behaald in het gebied;
- deze afwijking kan in beginsel eveneens gelden voor verblijfsrecreatieterreinen die zich in het Verplaatsingsgebied vestigen; bovengenoemde voorwaarden zijn dan eveneens van toepassing;
- recreatiebedrijven moeten voldoen aan de laatste kwaliteitseisen op het gebied van hygiëne, milieu en voorzieningen en moeten worden afgestemd op de in het gebied aanwezige natuur- en landschapswaarden;
- karakteristieke elementen zoals zandwallen, schurvelingen en dijken dienen behouden te blijven, recreatieobjecten worden ingepast in het landschap;
- de uitbreiding van een recreatiebedrijf ten behoeve van kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie dient in verhouding te staan tot de grootte van het huidige bedrijf.

De provincie heeft in de notitie "Toetsingscriteria extra ruimtebehoefte ten behoeve van kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie op de Kop van Goeree" het toetsingscriteria winst voor de natuur nader uitgewerkt:

- de oppervlakte aan natuur in het zandwallengebied is groter geworden of minimaal gelijk gebleven;
- de oppervlakte aan verblijfsrecreatie in het zandwallengebied is afgenomen, in het meest ongunstige geval gelijk gebleven;
- de kwaliteit van de natuur en landschap in het zandwallengebied, ook op en aan recreatieterreinen is verbeterd.

In de nadere uitwerking van het gebiedsgerichte beleid voor de Kop van Goeree zijn bovengenoemde toetsingscriteria nader geconcretiseerd. Bij aanvragen voor kwaliteitsverbetering en/of verplaatsing worden de ingediende plannen in twee stappen aan al deze harde criteria getoetst, namelijk in een economische en ruimtelijke toets. De gebiedsgerichte aanpak Kop van Goeree betekent voor de lopende landinrichting Ouddorp-West dat bij de uitvoering ruimte wordt geboden voor een beperkte verschuiving tussen natuur, verblijfsrecreatie en landbouw teneinde voor alle sectoren een betere zonering te bereiken.

In het streekplan wordt aangegeven dat de omgeving ten noorden, oosten en zuiden van het verplaatsingsgebied natuurgebied, ANL-gebied en RNL-gebied betreft. In het Verplaatsingsgebied zelf liggen twee ecologische verbindingszones: één in noord-zuidelijke richting en één in oost-westelijke richting. Tevens maakt het Verplaatsingsgebied deel uit van het zoekgebied 2e fase natuurontwikkeling en ecologische corridors.

Beleidsplan Natuur en Landschap (1991)

Voor het plangebied en zijn omgeving zijn de volgende hoofdlijnen van het provinciale natuur en landschapsbeleid relevant.

- De realisering van de *Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)*. Deze structuur omvat een samenhangend geheel van kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingen.
- De realisering van een *natuurbasiskwaliteit*. Het beleid is gericht op het realiseren van een natuurbasiskwaliteit in de gebieden buiten de ecologische hoofdstructuur. Het behouden van de diversiteit aan waterecosystemen is onderdeel van dit beleid. De gemeente, het natuur- en recreatieschap en het waterschap hebben hierin een primaire verantwoordelijkheid. Ook de agrariërs vervullen een sleutelrol bij het instandhouden van een natuurbasiskwaliteit.
- Veiligstellen van *bijzondere landschappelijke waarden*. Het plangebied maakt deel uit van een gebied waarop "landschapsbehoud en inpassing" van toepassing is. Met het oog op de herkenbaarheid en aantrekkelijkheid van het landschap, is ook aandacht nodig voor de kleinschalige natuurlijke en cultuurhistorische elementen. Naast behoud is voor dit soort elementen daarom ook herstel, ontwikkeling en beheer vereist.

"Bruisend Water" (1999) en beleidsplan "Milieu en Water 2000-2004" (2000, provincie Zuid-Holland)

Op provinciaal niveau heeft de provincie Zuid-Holland het beleid uit de Vierde Nota Waterhuishouding vertaald in de nota "Bruisend Water" en in het beleidsplan "Milieu en Water 2000-2004". Hierin wordt voor de Zuid-Hollandse situatie explicieter aangegeven op welke wijze invulling kan worden gegeven aan duurzame watersystemen. Hierbij wordt aangegeven dat bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in Zuid-Holland meer rekening moet worden gehouden met de consequenties van klimaatsveranderingen, zeespiegelrijzing en bodemdaling voor het waterbeheer. Bij keuzen ten aanzien van het waterbeheer en ruimtelijke ontwikkelingen moet gezocht worden naar flexibele en veerkrachtige oplossingen.

Provinciale Milieuverordening (3^e tranche-1998)

In de Provinciale Milieuverordening zijn milieubeschermingsgebieden vastgelegd. Het betreft milieubeschermingsgebieden voor grondwater en voor stilte. Vanwege de opheffing van de waterwinning in de Kleistee aan de westzijde van Ouddorp behoort het plangebied thans niet meer tot het milieubeschermingsgebied voor grondwater. Ook ligt het zoekgebied niet binnen een milieubeschermingsgebied voor stilte. Deze milieubeschermingsgebieden liggen geheel buiten het plangebied en strekken zich vanaf de Middelduinen uit in oostelijke richting.

Actieplan Toerisme 2001-2005, Kust, Cultuur, bloemen en bollen

Doelstelling van het Actieplan is het stimuleren van binnenlands en buitenlands toeristisch bezoek in de provincie Zuid-Holland. Binnen de algemene doelstelling van het actieprogramma heeft de provincie aandacht voor duurzaamheid. Er wordt onder trends aangegeven dat kwaliteit (bij het aanbod) steeds belangrijker wordt en dat het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven problemen heeft met het vinden van ruimte om te investeren in toeristische kerngebieden. In het actieplan zijn beleidsprioriteiten gesteld in de vorm van speerpunten. Deze speerpunten zijn kust, cultuur en bloemen & bollen. Ten aanzien van het speerpunt kust zijn verschillende actiepunten aangegeven, waaronder kustsegmentatie ten behoeve van een meer geprofileerde marktpositionering. De provincie zal zich daarbij richten op het kwaliteitsaspect. Kwaliteitsverbetering kan onder andere plaatsvinden in de openbare ruimte langs de kust en bij verblijfsaccommodaties.

Nota Planbeoordeling 2002

In de Nota wordt aangegeven dat in belangrijke toeristisch-recreatieve gebieden het bestemmingsplan dient te voorzien in een goede inpassing van nieuwe bebouwing in de omgeving en aandacht te schenken aan de toeristisch-recreatieve effecten van voorgenomen wijzigingen, alsmede aan de consequenties van de toeristische functie voor het plan. Bij recreatieve bestemmingen in het buitengebied dient onderscheid gemaakt te worden naar recreatie zonder en recreatie met verblijfsaccommodatie. Wanneer er sprake is van verblijfsaccommodatie, moet aan worden gegeven welk soort gebouwen toegestaan is. Hierbij dient onderscheid te worden

gemaakt naar permanente en niet-permanente bebouwing. Bij recreatiebestemmingen met verblijfsaccommodatie moet het bestemmingsplan voorzien in de maximale capaciteit en in een goede landschappelijke inpassing.

Convenant "Ruimte voor economische activiteit"

De staatssecretaris van Economische Zaken en het Samenwerkingsverband Interprovinciaal Overleg zijn overeengekomen dat in de provincies, ook op langere termijn, ruimte voor economische activiteiten is verzekerd. Gedoeld wordt op een tijdig aanbod van voldoende, kwalitatief goede bedrijfslocaties op de juiste plaats. Hiermee wordt in kwantitatieve en kwalitatieve zin tegemoetgekomen aan de vraag, alsmede op het verzekeren van voldoende ruimte voor toeristisch-recreatieve bedrijvigheid.

Bepaald is dat op basis van analyses van ruimtelijke ontwikkelingsplannen of andere ruimtelijk-economisch relevante plannen, zowel kwantitatief als kwalitatief, rekening wordt gehouden met de gewenste werkgelegenheidsontwikkeling. Rekening houdend met de potenties van de toeristisch-recreatieve sector dient tevens inzicht te bestaan in de toekomstige behoefte aan ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor de toeristisch-recreatieve sector. Strategische ruimtereservering en goede ruimtelijke voorwaarden voor economische ontwikkeling, na integrale ruimtelijke afweging, worden bevorderd bij de actualisering van de ruimtelijke plannen op nationaal en provinciaal niveau.

1.4. Regionaal beleid

Eindrapport begeleidingscommissie Inrichting Verplaatsingsgebied (concept toelichting bestemmingsplan Verplaatsingsgebied; april 2000)

De stuurgroep Inrichting Verplaatsingsgebied onder voorzitterschap van de gedeputeerde de heer Houtman heeft de eindrapportage vastgesteld (mei 2000).

De begeleidingscommissie bestond uit vertegenwoordigers van de provincie, gemeente, waterschap, natuurorganisaties, recreatiebedrijfsleven en landinrichting teneinde een evenwichtig plan te realiseren in het Verplaatsingsgebied. De natuuraspecten in de vorm van ecologische verbindingen vormden een van de belangrijke onderwerpen. De ecologische verbindingen zijn inmiddels aangelegd. Voor de verdere invulling van het Verplaatsingsgebied (het bestemmingsplan en het MER) zijn derhalve de overige aspecten voor de inrichting van belang:

Randvoorwaarden voor de vestiging van verblijfsrecreatieve terreinen

- De noodzaak vanuit kwaliteitsverbetering en productdifferentiatie dient voldoende te zijn aangetoond (hiervoor zijn criteria ontwikkeld in het kader van de Gebiedsgerichte Aanpak).
- In voldoende mate dient te worden aangetoond dat winst wordt behaald voor natuur en landschap door de verplaatsing uit het zandwallengebied.

Programma

Verblijfsrecreatief programma voor het westelijke deel van het terrein:

- toeristische standplaatsen;
- vaste standplaatsen;
- hotel in laagbouw voor een specifieke doelgroep;
- groepsaccommodatie.

Dagrecreatief programma voor het oostelijke deel van het terrein (ten oosten van de Westerweg):

- dagrecreatieve voorzieningen (tennisbanen, midgetgolf en dergelijke);
- evenemententerrein.

Randvoorwaarden voor de inrichting

- Scheiding door middel van de Westerweg van het verblijfsrecreatieve en het dagrecreatieve gebied.

- Zodanige verdeling van het Verplaatsingsgebied over te vestigen recreatiebedrijven dat alle bedrijven langs de randen zijn gesitueerd (geen insluiting) en dat ten minste twee bedrijven aan de zijde van de duinen kunnen worden gesitueerd.
- Eén centrale autoverkeersontsluiting voor de verblijfsrecreatieterreinen in het Verplaatsingsgebied.
- Aansluiting op de Vrijheidsweg in de vorm van een rotonde (aanpassing snelheidsregiem van de Vrijheidsweg).
- Het parkeerterrein voor het dagrecreatieve terrein sluit aan op het bestaande aangrenzende parkeerterrein, beide worden zo direct mogelijk op de Vrijheidsweg ontsloten.
- Gescheiden verkeersstructuur voor langzaam verkeer en autoverkeer.
- Veilige langzaamverkeersverbindingen naar strand, centrale dagrecreatieve voorzieningen en dorpskern Ouddorp.
- Handhaving cultuurhistorisch waardevolle elementen als de Oude Nieuwlandse Wetering, de Westerweg, zandwallen en de richting van het sloten- en verkavelingspatroon.
- De randbeplantingen van de verblijfsrecreatieve terreinen aan de zijde van het omringende open landschap zullen 15 meter bedragen en overigens naar openbaar gebied 10 meter of 5 meter in combinatie met de zandwal.
- De overige randbeplantingen dienen ten minste 5 meter breed te zijn voor elk verblijfsrecreatief terrein (tussen de terreinen onderling dus 10 meter).

Overige randvoorwaarden voor de inrichting van de verblijfsrecreatieve terreinen

De specifieke inrichting van de verblijfsrecreatieterreinen dienen te voldoen aan de gemeentelijke kwaliteitscriteria die aan de vergunning zijn verbonden. Deze kwaliteitscriteria behelzen:

- milieuhygiëne en veiligheid;
- landschappelijke en ecologische inpassing (reeds gewaarborgd door de inrichtingseisen voor het Verplaatsingsgebied);
- parkeervoorzieningen;
- collectieve voorzieningen (sport en spel);
- standplaatsgrootte.

Herinrichtingsplan Ouddorp-West (1996)

Het plangebied maakt onderdeel uit van het landinrichtingsplan Herinrichting Ouddorp-West. In dit plan wordt niet voorzien in de uitbreiding van bestaande recreatieterreinen of inrichting van nieuwe terreinen. Wel worden maatregelen genoemd ter verbetering van de recreatie in de vorm van de verbetering van wandel- en fietspaden. In het Herinrichtingsplan zijn voor het plangebied de volgende zaken aangegeven die relevant zijn voor de inrichting als gebied voor de verblijfsrecreatie:

- het aan te leggen fietspad langs de Vrijheidsweg tussen de toegang van De Klepperstee en de Langedijk (is reeds gerealiseerd);
- het aan te leggen ruiterspad langs het fietspad onderlangs de duinen/de Bitumendijk;
- de Langedijk als te handhaven element van landschappelijke en/of natuurwetenschappelijke waarde;
- het buselement ten oosten van de Westerweg als een te handhaven landschappelijk element;
- de Westerweg deels te handhaven als ontsluitingsweg naar het parkeerterrein ten oosten van het gebied;
- te handhaven waterlopen (met stroomrichting), zoals de Oude Nieuwlandse Wetering.

Een deel van de te handhaven elementen zal in het kader van de nieuwe functie van het gebied voor de verblijfsrecreatie nader moeten worden gezien.

Het aan te leggen fietspad en ruiterspad vormen twee programmatische uitgangspunten voor de inrichting van het Verplaatsingsgebied.

Met de Landinrichtingscommissie is overigens afgesproken dat, indien het Verplaatsingsgebied niet wordt ingevuld met recreatiebedrijven, dit zijn landbouwkundige functie behoudt.

Masterplan Verblijfsrecreatie Ouddorp/Goedereede (1996)

In opdracht van de VEERO (Vereniging van Eigenaren en/of Exploitanten van Rekreatieterreinen te Ouddorp) is een "Masterplan" voor de verblijfsrecreatie in Goedereede (en dan met name in en rondom Ouddorp) ontwikkeld: een samenhangende, marktgerichte toekomstvisie op de ontwikkeling van bedrijven en omgeving met als doel de continuïteit van het verblijfsrecreatieve aanbod de komende 5 tot 10 jaar veilig te stellen. De algemene doelstelling hierbij is het behoud van de bestaande markten door kwaliteitsimpulsen. Dit betekent dat vooral de kwaliteit van de terreinen en de bedrijven weer op peil moet worden gebracht. Het Verplaatsingsgebied valt in deze studie onder het deelgebied Ouddorp aan Zee, dat een stuwende betekenis heeft voor toeristisch-recreatieve producten. De terreinen in Ouddorp dreigen echter kwalitatief achterop te raken. Maatregelen die in dit kader kunnen worden genomen, zijn onder andere:

- het vergroten van de betekenis van de omgeving, onder andere door de psychologische afstand met de stranden te verkleinen en de blokkades tussen Ouddorp en het strand te doorbreken om de kwaliteitsbeleving van het recreatieverblijf een impuls te geven;
- het verbeteren van de verblijfskwaliteit op de terreinen en accommodaties, onder andere door het vergroten van de leefruimte en het scheppen van minimumvoorzieningen op de terreinen.

Inrichtingsvoorstellen gaan uit van de bestaande structuur, waarbij het vergroten van de leefruimte ten minste zo'n 30 ha vraagt. In het Masterplan wordt aangegeven dat deze 30 ha ruimschoots kan worden gevonden in het gebied ten noorden van de Vrijheidsweg, waar ook de relatie met de zee het zwakst is en in het zuiden in landbouwgebieden met een zogenaamde beheersfunctie. In het visiegedeelte wordt voor de ontwikkeling van de verblijfsrecreatie een basismodel weergegeven, waarbij in de omgeving van het Verplaatsingsgebied het accent op verblijfsrecreatie ligt.

Ruimtelijke effecten Verblijfsrecreatie Goedereede (1997)

De doelstellingen die in het Masterplan zijn genoemd stuiten op twee knelpunten:

- het planologisch beleid: onvoldoende uitbreidingsmogelijkheden voor de bedrijven en onvoldoende afstemming van het gebruik van de omgeving;
- de zonering van natuur, landbouw en recreatie passen niet helemaal in het streefbeeld van het Masterplan.

Oplossingsrichtingen hiervoor zijn voortzetting huidig beleid, maximalisatie van recreatieve potenties en integratie van recreatie met andere functies. Gekozen wordt voor de integratie van recreatie met andere functies. Bij dit voorkeursscenario wordt in het Verplaatsingsgebied de recreatie richtinggevend genoemd. Dit komt terug in het ruimtelijk-functioneel ontwikkelingsmodel, waarin voor gebieden behorende tot de Kop van Goeree is aangegeven of natuur, recreatie of landbouw richtinggevend is.

Bouwstenen voor een regiovisie Goeree-Overflakkee (1997)

De start van de provincie Zuid-Holland met de herziening van het streekplan Zuid-Holland Zuid is voor de gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee aanleiding geweest om bouwstenen voor een regiovisie op te stellen. Het beleid voor de Kop van Goeree is gericht op kwaliteitsverbetering en herstructurering. Bij verdere ontwikkeling van toeristisch-recreatieve voorzieningen in de gemeenten gaat de voorkeur uit naar locaties die aansluiten aan de kernen, waar gebruik kan worden gemaakt van reeds aanwezige voorzieningen en die een binding hebben met het water. Tevens wordt aangegeven dat een goede infrastructuur voor routegebonden recreatie op Goeree-Overflakkee een belangrijk onderdeel is van het toeristisch-recreatieve product.

Regiovisie Goeree-Overflakkee (1997)

Deze regiovisie is in het kader van de streekplanherziening Zuid-Holland Zuid (waarvan het streekplan inmiddels is vastgesteld), door de gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee vastgesteld. De toekomstige ontwikkeling van Goeree-Overflakkee dient zoveel mogelijk aan te sluiten op het karakter en de potenties van het eiland. De inzet daarbij is om bij nieuwe ontwikkelingen, meer dan in het verleden, het accent te leggen op toerisme en recreatie. Dit maakt het ontwikkelen van een herkenbaar toeristisch product wenselijk. Voor de Kop van Goeree wordt aangegeven dat in 1996 op initiatief van de provincie is gestart met de Gebiedsgerichte aanpak Kop van Goeree, waarbij een duurzaam samengaan van de functies re-

creatie, natuur, landbouw en watervoorziening centraal staat. Hierbij ligt de nadruk op kwaliteitsverbetering en herstructurering van de verblijfsrecreatie.

Beleidsplan Voordelta (1992)

Het Beleidsplan Voordelta is een nota van het Bestuurlijk Overleg Voordelta. In het bestuurlijk overleg waren diverse rijksinstanties, de provincie Zuid-Holland en Zeeland en de Voordeltagemeenten vertegenwoordigd. De Voordelta is het gebied zeewaarts van de Zuidhollandse en Zeeuwse Eilanden, tussen de Nieuwe Waterweg en de Kop van Walcheren.

In het Beleidsplan Voordelta zijn de hoofdlijnen van het voor dit gebied te voeren beleid geformuleerd:

- het veiligstellen van de natuurlijke ontwikkeling;
- het waarborgen van de kustveiligheid;
- een zonering van het gebied, waarin afstemming heeft plaatsgevonden van de functies onderling en met de natuurlijke ontwikkeling;
- ten aanzien van de aanleg van infrastructuur wordt terughoudendheid betracht, om in te kunnen spelen op de toekomstige geomorfologische ontwikkelingen en het ontstaan van potenties voor natuur, recreatie en visserij.

Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid 2 (1999-2003)

In het Integraal Waterbeheersplan Zuid-Holland Zuid 2 wordt het waterbeleid van de waterbeheerders in Zuid-Holland Zuid (waaronder Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden en Waterschap Goeree-Overflakkee) uiteengezet. Thema's die aan de orde komen zijn: minimaliseren van wateroverlast en watertekort, veiligstellen van natte natuurwaarden, duurzaam peilbeheer, verbetering van de waterkwaliteit, waar mogelijk realiseren van natuurvriendelijke oevers en streven naar duurzaam stedelijk waterbeheer. Om dit te bereiken gaat in het beleid van de waterbeheerders veel aandacht uit naar:

- meer ruimte voor water;
- water als ordenend principe bij ruimtelijke ontwikkelingen;
- versterken van de rol van de waterbeheerder als maatschappelijke partners.

Nota Bouwbeleid waterkeringen

In deze Nota van het Waterschap Goeree-Overflakkee wordt aangegeven dat de buitenbeschermingszone bestand dient te zijn tegen de gevolgen van een eventuele toekomstige verzwaring. Voor paalfunderingen betekent dit controle op horizontale verplaatsing/negatieve kleeft en voor funderingen op staal controle op zettingsschade.

1.5. Gemeentelijk beleid

Bestemmingsplan Landelijk gebied (1994)

In het vigerende bestemmingsplan Landelijk Gebied zijn de gronden in het Verplaatsingsgebied overwegend bestemd als "Agrarische doeleinden met landschapswaarden". In de noordoostelijke oksel van de Vrijheidsweg en de Westerweg is een gebied bestemd voor Natuurgebied. Deze gronden zijn bestemd voor het behoud, herstel en versterking van de aan de bossen, houtwallen, zandwallen, duinwallen, duingraslanden, zandplaten, slikken, schorren, oevervegetaties, poelen en water eigen zijnde landschappelijke, natuurlijke en/of cultuurhistorische waarden. Een kleine kavel langs de Westerweg heeft de bestemming Woondoeleinden. De gronden van het terrein ten noorden van de Vrijheidsweg (ter hoogte van camping De Kleppersteek) zijn in het bestemmingsplan Landelijk Gebied na de 7^e herziening bestemd voor Agrarische doeleinden.

Beleidsplan recreatie en toerisme (1987)

Voor het gemeentelijk beleid voor de verblijfsrecreatie is het beleidsplan recreatie en toerisme opgesteld.

De beleidsuitgangspunten voor *verblijfsrecreatie* zijn:

- bestaande terreinen

- bij aanpassing, verbetering en/of uitbreiding van terreinen streven naar een heroriëntatie op de markt (meer gericht op de toeristische vakantieganger, duidelijker profilering van terreinen);
- indien kwaliteitsverbetering van terreinen nodig is omdat deze niet aan de richtlijnen van de Kampeerraad voldoen dan wel omdat dit voortkomt uit een heroriëntatie op de toeristische markt, dient dit door middel van het opstellen van verbeteringsplannen volgens de kwaliteit-prijsmethode te worden onderbouwd;
- (bescheiden) uitbreiding van bestaande terreinen kan alleen worden overwogen wanneer de noodzaak hiervan via de kwaliteits-prijsmethode kan worden aangetoond en hiervoor ruimtelijke mogelijkheden aanwezig zijn; het belang van een eventuele uitbreiding dient te worden afgewogen tegen andere belangen (natuur en landschap, landbouw);
- nieuwe terreinen:
 - met uitzondering van reeds bestemmingsplanmatig geregelde projecten (Kabbelaarsbank) zijn in Goedereede, in verband met ruimtelijke en beleidsmatige overwegingen, geen mogelijkheden voor nieuwe vestiging van kampeer- of zomerhuizenterreinen;
- bijzondere kampeervormen:
 - kamperen bij de boer (bij voorkeur toeristisch kamperen) toelaatbaar bij hoofdberoepsbedrijven (maximaal 10 kampeermiddelen met vrijstelling tot 15 kampeermiddelen gedurende 6 weken in de zomer);
 - overige bijzondere kampeervormen (zoals bedoeld in de Kampeerwet) niet toelaatbaar.

Voor de *dagrecreatie* en de *toeristisch-recreatieve infrastructuur* zijn de uitgangspunten van beleid:

- afleiden van dagrecreatieve druk van de rustige zones naar concentratiepunten bij het strand Noord, De Punt en de Kabbelaarsbank;
- opheffen ontbrekende schakels in de toeristisch-recreatieve infrastructuur (met name wandelpaden, fietspaden en ruitpaden);
- afstemmen toeristisch-recreatieve infrastructuur in duinen en zandwallengebied op rustige en natuurgerichte vormen van recreatie;
- toevoegingen in de toeristisch-recreatieve infrastructuur afstemmen op de toeristische vakantieganger (met name gericht op waterrecreatiemogelijkheden, elk-weervoorzieningen).

Beleidsuitgangspunten voor *horecavoorzieningen*:

- handhaven van de horecavoorzieningen in de dorpen op het huidige niveau (in verband met het rustige karakter van de dorpskernen);
- bij bestaande of nieuw te ontwikkelen elk-weervoorzieningen en jachthavens bestaat de mogelijkheid om daarbij een horecavoorziening te realiseren.

Beleidslijn verblijfsrecreatie (1996)

De beleidslijn verblijfsrecreatie is een actualisering van het Beleidsplan recreatie en toerisme. Ten opzichte van het bestaande beleid vindt een aanvulling van het beleid plaats door het van kracht worden van de Wet op de openluchtrecreatie. De hoofdlijnen van beleid van het bestaande beleid worden gehandhaafd.

Landschapsbeleidsplan (1987)

Voor het westelijk deel van Goedereede is een landschapsbeleidsplan opgesteld. In dit plan is aangegeven welke landschapselementen van belang zijn en welke beheersmaatregelen hiervoor gewenst zijn. Ook wordt een inventarisatie en analyse van het landschap beschreven. Het plan biedt primair het kader voor de uitvoering van beheerswerkzaamheden. Belangrijke onderdelen van het plan zijn:

- de als waardevol aangemerkte landschapselementen dienen zoveel mogelijk planologisch te worden beschermd;
- het landschapsbeleidsplan kan tevens specifiek in dit gebied dienen als toetsingskader voor de toepassing van het aanlegvergunningstelsel.